

Zarządzenie Nr 53/2022
Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów
z dnia 5 września 2022 r.
w sprawie zatwierdzenia Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy
Klimontów do roku 2030”

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) oraz w związku z uchwałą nr XLVII/347/2022 Rady Miejskiej w Klimontowie z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zarządzam co następuje:

§1

1. Zgodnie z zarządzeniem nr 45/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Klimontów z dnia 2 sierpnia 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Diagnozy Strategicznej dla „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” przeprowadzono w dniach 4 sierpnia 2022 do 24 sierpnia 2022 r. konsultacje społeczne. W ich trakcie nie zgłoszono uwag. W związku z czym zatwierdzam Diagnozę Strategiczną dla „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030” stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Diagnoza Strategiczna stanowi podstawę dla opracowania „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”.

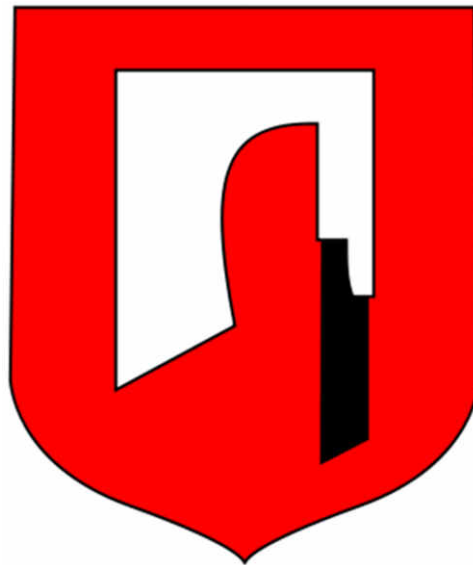
§2

Wykonanie zarządzenie powierzam Zespołowi ds. pracy nad „Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030”

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030

Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Spis treści

1.		
1.	Charakterystyka gminy.....	3
1.1	Rys historyczny.....	3
1.2	Lokalne dziedzictwo.....	7
1.3	Obszary chronione na terenie Gminy Klimontów.....	11
1.4	Ochrona powietrza.....	15
1.5	Zasoby naturalne gminy.....	22
1.6	Atrakcyjność turystyczna – walory, oferta i infrastruktura turystyczna.....	28
2.	Diagnoza sytuacji przestrzennej.....	34
2.1	Położenie.....	34
2.2	Dostęp do Internetu oraz usługi świadczone elektronicznie.....	35
2.3	Infrastruktura drogowa.....	35
2.4	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	36
2.5	Gospodarka odpadami.....	41
2.6	Gazownictwo.....	42
2.7	Energetyka i telekomunikacja.....	42
2.8	Infrastruktura sportowo-rekreacyjna.....	43
3.	Diagnoza sytuacji społecznej.....	45
3.1	Ludność i procesy demograficzne.....	45
3.2	Pomoc społeczna.....	54
3.3	Ochrona zdrowia.....	56
3.4	Edukacja i wychowanie.....	58
3.5	Bezpieczeństwo publiczne.....	65
3.6	Instytucje kultury i ich działalność.....	66
4.	Diagnoza sytuacji gospodarczej.....	73
4.1	Gospodarka.....	73
4.2	Gospodarka mieszkaniowa.....	74
4.3	Rynek pracy.....	75
5.	Finanse samorządowe.....	79
6.	Obszary funkcjonalne gminy – zdiagnozowane problemy.....	84
	Spis tabel.....	89
	Spis wykresów.....	90
	Spis map.....	90
	Spis zdjęć.....	90

1. Charakterystyka gminy

1.1 Rys historyczny¹

Dzieje Klimontowa sandomierskiego nierozdzielnie związane są z dwoma miejscowościami: Klimontowem i Ramuntowicami, których początki sięgają XIII wieku. W okresie panowania dynastii Piastów w Polsce powstały 4 miejscowości o nazwie Klimontów. Klimontów koło Sandomierza został założony około roku 1240, przez Kasztelana Krakowskiego Klemensa i od niego wywodzi swą nazwę. Obie miejscowości do około 1626 roku należały do pobliskiej parafii w Olbierzowicach. W XV wieku Klimontów znalazł się w posiadaniu rodu Ossolińskich, wywodzącego się od Jaśka Topora zwanego Owcą. Hieronim Ossoliński, kasztelan sandomierski oraz uczestnik sejmu podpisującego unię polsko-litewską w Lublinie w 1569 roku, był wyznawcą kalwinizmu, głośnym przywódcą protestantów w Małopolsce za króla Zygmunta Augusta. Do Kościoła rzymskiego przystąpił mając już 20 lat. Zgromadziwszy sporą fortunę postanowił w swych dobrach założyć miasto - na wschodnim brzegu Koprzywianki, przy osadzie Ramuntowice. Prawa miejskie Klimontów uzyskał 2 stycznia 1604 roku, za sprawą Jana Zbigniewa Ossolińskiego. W roku 1611 wyjednał on u króla Zygmunta III przywilej na targi w poniedziałki i piątki oraz trzy jarmarki w roku: na św. Wojciecha, św. Bartłomieja i św. Katarzynę. Zbigniew Ossoliński jako człowiek bardzo religijny sprowadził tu także zakon Dominikanów i ufundował im kościół p.w. św. Jacka wybudowany w latach 1617 - 1620 oraz klasztor wybudowany w latach 1620 - 1623. W 1620 roku podzielił on majątek między trzech synów. Starszy Krzysztof wziął Iwaniska, Ujazd, Mydłów i inne okoliczne włości, Maksymilian otrzymał Mielec, najmłodszemu Jerzemu przypadły m.in. Ossolin, Goźlice, Klimontów i Nowa Wieś. Dwie ostatnie majątności pozostawił sobie Zbigniew jako dożywocie, usuwając się zupełnie z Ossolina. Zmarł w 1623 roku w wieku 68 lat. Jerzy Ossoliński objął Klimontów w wieku 28 lat.

Zdjęcie nr 1 Synagoga w Klimontowie

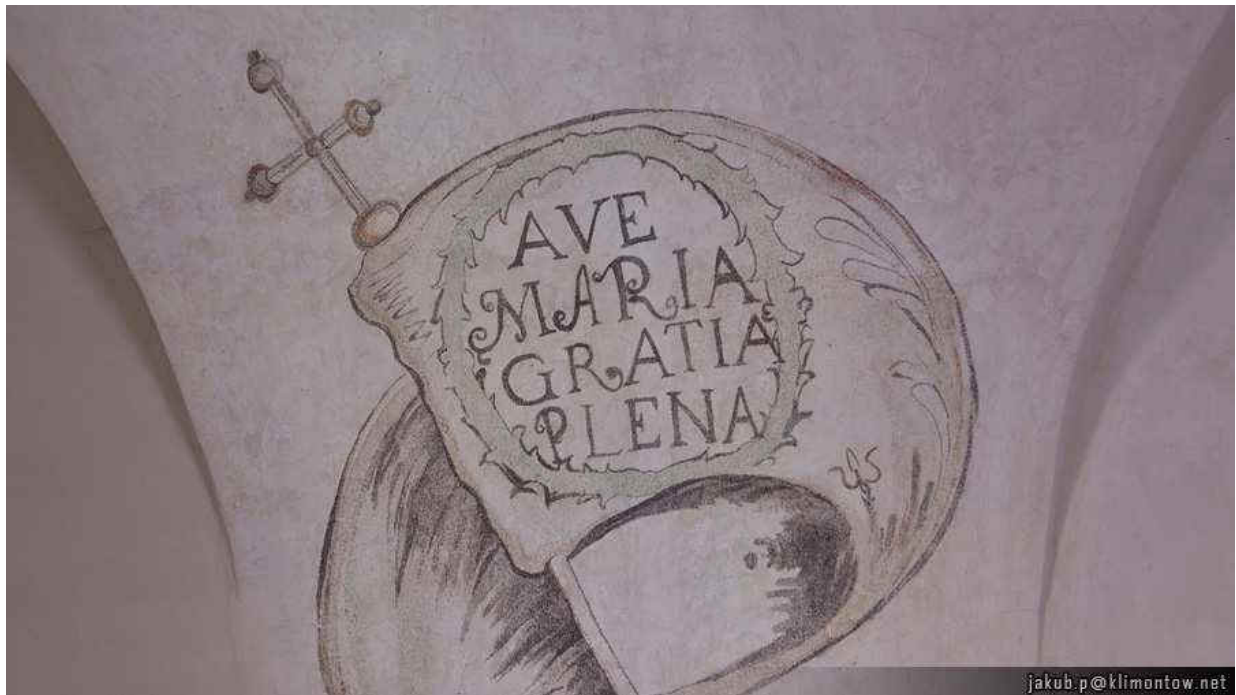
Źródło: <http://www.klimontow.net/>

¹ Lokalny Program Rewitalizacji Klimontowa

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

W roku 1626 po otrzymaniu zgody biskupa krakowskiego wystawił mały drewniany kościółek kilkadziesiąt metrów od północno-zachodniego krańca rynku, pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela i Jana Ewangelisty. Zadał on również o rodową siedzibę - Ossolin. Rozebrał stary drewniany dwór i w 1636 roku wznosił okazały pałac w stylu późnorenansowym urządziwszy go z niebywałym przepychem. Jeszcze w końcu XVIII wieku można było podziwiać jego świetność, jednak wówczas był już znacznie zniszczony. Dziś pozostała już tylko arkada mostu. Jego brat Krzysztof nie mogąc dorównać Jerzemu w polityce rywalizował z nim w budowaniu klasztorów i wznoszeniu oryginalnych budowli. W latach 1631 - 1644 wybudował w Ujeździe zamek "Krzyżtopór".

Zdjęcie nr 2 Malowidła odkryte w klimontowskim klasztorze

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

W 1651 roku majątek został podzielony a Klimontów przypadł Urszuli Brygidzie. W czasie Potopu Szwedzkiego Klimontów był dwukrotnie oblężony. Zniszczone miasto z trudem podnosiło się z ruin. Dodatkowo zaraza zabiła większość mieszkańców - przeżyło tylko 33 osoby. 1677 roku Jan III Sobieski nadał Klimontowowi ordynację zatwierdzoną przez Sąd w 1680 roku. Od roku 1733 właścicielem Klimontowa był Janusz Aleksander Sanguszko. W XVIII wieku miasto stało się ośrodkiem produkcji sukna. W całej parafii klimontowskiej w latach 1764 - 1766 mieszkało 336 katolików i 340 żydów. Już przed 1727 rokiem gmina żydowska miała drewnianą synagogę. Za czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego w Klimontowie panował względny spokój. Antoni Ledóchowski, rezygnując ze świeckiego życia przekazał dobra klimontowskie synowi Józefowi a ossolińskie Ignacemu. W połowie XIX w Julian Ledóchowski s. Józefa zaczął rozbudowę rezydencji w Górkach.

Zdjęcie nr 3 Malowidła odkryte w klimontowskim klasztorze

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

Całości prac nie ukończył - zmarł w 1859 roku. Klimontów utracił prawa miejskie w 1869 roku. Gmina żydowska w 1846 roku zaczęła budowę nowej murowanej synagogi. Wskutek nieporozumień rodzinnych u Ledóchowskich dobra te nabył w 1881 roku Stanisław Karski. Po jego śmierci Klimontowszczyzna przypadła Włodzimierzowi - synowi Stanisława. Głównym inspiratorem wielu pożytecznych dla Klimontowa przedsięwzięć był wtedy lekarz, Jakub Zysman. Założył drugi "sklep katolicki" z nasionami, narzędziami rolniczymi i wszelkimi innymi rzeczami do gospodarstwa. W latach 1901-1902 powiększono na koszt gminy budynek szkolny, dobudowując piętro. Pod egidą Sandomierskiego Towarzystwa Dobroczynności utworzono ochronkę dla dzieci poniżej siedmiu lat, mieściła się ona w domu św. Józefa. Na początku 1909 roku były tu 224 domy i 5213 mieszkańców. Do Klimontowa wojna wkraczała 18 sierpnia. 3 i 4 października miała tu miejsce prawdziwa bitwa. Wojsko stało w Pęchowie, Adamczowicach, Jurkowicach, Julianowie, Szymanowicach i Ułanowicach. W 1918 roku w gmachu klasztornym otwarto Seminarium Pedagogiczne Nauczycielskie. W 1922 roku siostry "skrytki" otworzyły internat dla 30 bezdomnych dzieci. W latach dwudziestych siostry otworzyły jeszcze Zasadniczą Szkołę Zawodową dla dziewcząt. Na początku 1924 roku z inicjatywy mecenasa Adama Bartkowskiego mieszkańcy zebrali 540 mln marek w celu budowy pomnika poległym w bitwie pod Rybnicą w 20 października 1863 roku. 8 września 1929 roku do Klimontowa przyjechał prezydent Ignacy Mościcki z ministrami i całą świtą, by wziąć udział w poświęceniu pomnika w Beradzu, wystawionego legionistom Piłsudskiego poległym w okolicach Klimontowa w 1915 roku. W 1939 roku w Klimontowie żyło około 6500 osób. W końcu października 1939 roku tereny Klimontowa zostały włączone do Generalnego Gubernatorstwa i dystryktu radomskiego. Zaczęło się tworzyć podziemie antyniemieckie. 26 stycznia 1943 roku grupa "Jędrusiów" pod dowództwem Józefa Wiącka "Sowy" wykonała udany atak na niemieckie magazyny w Klimontowie. Walki i bombardowania sierpnia i września 1944 roku spowodowały, że niektórzy nie mieli już do czego wracać. Latem 1946 roku

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

w budynkach klasztoru poddominikańskiego utworzono liceum ogólnokształcące. Lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte przyniosły przestrzenny rozwój miasteczka, powstało wiele nowych domów, zwłaszcza przy ulicach Sandomierskiej, Ossolińskiej i dr Zysmana. Wybudowano ośrodek zdrowia, szkołę zawodową i podstawową. Lata dziewięćdziesiąte przyniosły szybki liczbowy wzrost sieci sklepów i punktów usługowych. 1 stycznia 2020r. Klimontów odzyskał prawa miejskie.

1.2 Lokalne dziedzictwo

Wg opracowania „Diagnoza turystyki w Województwie Świętokrzyskim” (30.11.2020r.) najwięcej zarejestrowanych ruchomych dóbr kultury tamże znajduje się w: Sandomierzu, Kielcach, Opatowie, Pińczowie i **Klimontowie**, zaś w zakresie zabytków znajdujących się w ewidencjach gminnych najczęściej występuje ich w miastach i gminach: Ożarów, Ćmielów, Opatów, Osiek, **Klimontów**, Koprzywnica, Nowa Słupia, Pacanów.

Do gminnej ewidencji zabytków Gminy Klimontów wpisanych jest:

- **168 zabytków budownictwa i architektury** położonych w praktycznie wszystkich sołectwach gminy (z wyjątkiem Pęchowca, Dziewkowa i Konary – Kolonii),
- **147 stanowisk archeologicznych** zlokalizowanych w 22 sołectwach gminy za wyjątkiem Adamczowic, Beradza, Byszówki, Borku Klimontowskiego, Kępia, Kroblic Pęchowskich, Olbierzowic, Płaczkowic, Pokrzywinaki, Rogacza, Rybnicy, Ułanowic i Węgrc Szlacheckich.

Na terenie gminy znajduje się również **18 zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych prowadzonego przez Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków.**

Tabela 1 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Klimontów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych

L.p.	rejestr	numer	pod numer	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	miejsowość
1.	A	671		PARK PODWORSKI	teren parku na działkach 136, 137, 138/1;	Byszów
2.	A	672		KOŚCIÓŁ PARAFIALNY	kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP;	Goźlice
3.	A	673		NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren najstarszej części cmentarza;	Goźlice
4.	A	674	1	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	1) pałac;	Górki Klimontowskie
			2		2) park;	Górki Klimontowskie
			3		3) strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca cały teren pałacowo parkowy, a więc pałac z parkiem, młyn, d. stróżówkę, bramę wjazdową, d. czworaki, mostek, figurę sakralną i kapliczkę;	Górki Klimontowskie
5.	A	675		CMENTARZ WOJENNY LEGIONOWY	teren cmentarza;	Góry Pęchowskie
6.	A	676		UKŁAD URBANISTYCZNO-KRAJOBRAZOWY MIEJSCOWOŚCI	układ urbanistyczno-krajobrazowy wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej A i B;	Klimontów
7.	A	677	1	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	1) kościół parafialny p.w. Św. Józefa;	Klimontów
			2	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	2) brama na cmentarz kościelny;	Klimontów
			3	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA	3) kapliczka przed kościołem;	Klimontów

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

				KOLEGIACKIEGO		
			4	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA KOLEGIACKIEGO	4) plebania;	Klimontów
8.	A	678	1	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	1) kościół p.w. Najświętszej Marii Panny i św. Jacka	Klimontów
			2	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	2) klasztor;	Klimontów
			3	ZESPÓŁ KLASZTORNY PODOMINIKAŃSKI	3) ogrodzenie z bramą;	Klimontów
9.	A	679	NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren najstarszej części cmentarza parafialnego przy ul. Osieckiej;	Klimontów	
10.	A	680	SYNAGOGA	synagoga;	Klimontów	
11.	A	681	ZABUDOWA RYNKU	zabudowa rynku;	Klimontów	
12.	A	682	RUINY ŚREDNIOWIECZNEGO FORTALICJUM	ruiny średniowiecznego fortalicjum, tzw. "Zamczysko" wraz z terenem działki 174 ze znajdującymi się na niej relikdami murów obronnych, piwnicami i zielenią	Konary	
13.	A	683	NAJSTARSZA CZĘŚĆ CMIENTARZA PARAFIALNEGO	teren;	Olbierzowice	
14.	A	684	PODZIEMNA KAPLICA ZW. BETLEJEMSKĄ WRAZ Z POZOSTAŁOŚCIAMI OGRODZENIA I RELIKTAMI BRAMY	podziemna kaplica zw. "Betlejemską" wraz z pozostałościami ogrodzenia i relikdami bramy;	Ossolin	
15.	A	685	RUINY ZAMKU WRAZ ZE ŚLADAMI FORTYFIKACJI ZIEMNYCH	ruiny zamku wraz ze śladami fortyfikacji ziemnych;	Ossolin	
16.	A	686	ZBIOROWA MOGIŁA WOJENNA Z 1915R.	teren zbiorowej mogiły wojennej z 1915r. przy drodze z Pokrzywainki do Płaczkowic (polegli w bitwie pod Konarami);	Płaczkowice	
17.	A	687	CMIENTARZ Z I WOJNY ŚWIATOWEJ	teren cmentarza z I wojny światowej usytuowany w zagajniku przy drodze z Klimontowa do Byszowa;	Adamczowice	
18.	A	688	MOGIŁA ŻOŁNIERZY CARSKICH Z 1863R.	teren mogiły ;	Rybница	

Źródło: rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego – maja 2021

Na terenie gminy znajduje się również jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków na terenie woj. świętokrzyskiego

OBSZAR AZP/NR ST	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ	OKREŚLENIE OBIEKTU	NR REJ C	NR REJ Aa	DATA WPISU (ostatniej decyzji)
90-70/6	Klimontów	Nowa Wieś	Kurhan pradziejowy	13	573/A (t.)	18.04.1994

Źródło: rejestru stanowisk archeologicznych województwa świętokrzyskiego – maja 2021

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

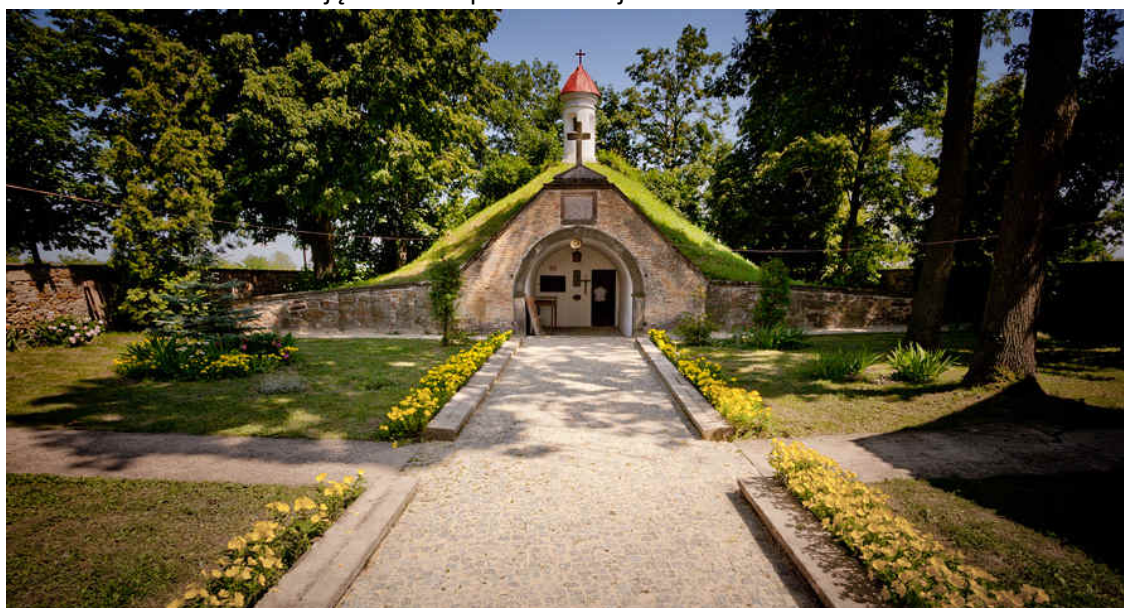
Przez teren Gminy przebiegają **dwa piesze szlaki turystyczne: zielony Chańcza – Pielaszów i czerwony Gołoszyce – Bidaczów Stary**. Dla rozwoju tej funkcji może być również wykorzystany fakt przebiegu przez obszar gminy monastycznego **szlaku Cystersów** (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów – Jędrzejów, Koprzywnica, Wąchock, Sulejów), **historycznego szlaku Piłsudskiego**, powstałego kilka lat temu i obecnie coraz bardziej popularnego „**Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego**”.

Zdjęcie nr 4 Kościół św. Józefa po odnowieniu fasady budy

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

Zdjęcie nr 5 Kapliczka Betlejemska w Ossolinie

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Zdjęcie nr 6 Pałac w Górkach Klimontowskich

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

Zdjęcie nr 7 Olbierzowice. Kościół św. Wawrzyńca

Źródło: <http://www.klimontow.net/>

1.3 Obszary chronione na terenie Gminy Klimontów

Na terenie gminy występują obszary prawnie chronione są to:

- Obszar NATURA 2000 Ostoja Żyznów PLH260036,
- Jeleniowski-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 13 pomników przyrody.

Ostoja Żyznów

Obszar o powierzchni 5074,35 ha położony jest w obrębie mezoregionów: Wyżyna Sandomierska, Góry Świętokrzyskie i Pogórze Szydłowskie. W części wschodniej geologicznym fundamentem obszaru jest przedłużenie Gór Świętokrzyskich, natomiast w kierunku wschodnim na skały paleozoiczne są nałożone osady morskie transgresji mioceńskiej. W większości obszar pokrywa znacznej grubości pokrywa lessowa, co sprawia, że powierzchnia terenu jest dosyć płaska, rozcięta przez rzekę Koprzywiankę wraz z dopływami. **Koprzywianka, lewostronny dopływ Wisły jest to najdłuższa rzeka płynąca przez Wyżynę Sandomierska**, a jednocześnie mająca największe dorzecze, które leży na obszarze południowo-wschodniego fragmentu Wyżyny Kieleckiej (Góry Świętokrzyskie, Pogórze Szydłowskie, Wyżyna Sandomierska), wschodniej części Niecki Nidziańskiej (Niecka Połaniecka), oraz Niziny Nadwiślańskiej. Największym dopływem Koprzywianki na obszarze jest rzeka Kacanka. Występujące tu **gleby to głównie brunatnoziemy**, rzadziej czarnoziemy, przez co teren jest intensywnie użytkowany rolniczo. Krajobraz tutejszy to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych, parowów oraz wzgórz o stromych ścianach stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki i Kacanki, będących dominującą częścią krajobrazu. W dolinie rzeki Koprzywianki oraz jej dopływów znajdują się wychodnie starych skał z ery paleozoicznej, w tym z kambru dolnego. Rzeka miejscami meandruje stwarzając dogodne siedliska dla ekstensywnie użytkowanych łąk, rozlewisk, zastoisk oraz płątów łągów. Rozleglejsze powierzchnie zajęte zwłaszcza przez zbiorowiska łąkowe o różnym stopniu wilgotności znajdują się w dolinie rzeki Kacanki. Zbocza dolin rzecznych, wąwozów lessowych, skarpy śródpolne pokrywają murawy kserotermiczne. Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe i mieszane, nierzadko jednak trafiają się różnego typu zbiorowiska grądowe, rozczłonkowane często głębokimi wąwozami i jarami, zwłaszcza na zboczach dolin rzecznych. **Dolina Koprzywianki wraz z dopływami stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej**. Ogółem stwierdzono tu występowanie **15 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej**, zajmujących łącznie **ponad 40% obszaru**. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne oraz łąki o różnym stopniu wilgotności. Cennym zbiorowiskiem leśnym oprócz łągów są liczne i rozrzucone zbiorowiska grądowe. Zbiorowiska te charakteryzują się dużym nagromadzeniem gatunków chronionych, zagrożonych w tym dużą liczbą gatunków górskich. Na różnego typu murawach kserotermicznych występuje wiele rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków, np. wisienka stepowa *Cerasus fruticosa*, ortanta żółta *Orthanta lutea*. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe ze względu na **liczne wąwozy lessowe i malownicze wzgórza**. Największe znaczenie w Ostoi przedstawiają bardzo dobrze wykształcone i użytkowane ekstensywnie świeże łąki, fragmenty muraw kserotermicznych, zbiorowiska łąkowe oraz cenne różne typy łągów o wysokiej bioróżnorodności na poziomie gatunków roślin w skali regionu oraz kraju. Obecność utworów węglanowych i dobre warunki wilgotnościowe w widłach Kacanki i Koprzywianki zapewniają stabilne warunki ekologiczne przede wszystkim wilgotnościowe występującym populacją mięczaków. Bogate łąki nawęglanowe nad rzeką Kacanką

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

sprzyjają rozwojowi populacji poczwarówki zwężonej. Należy także zaznaczyć występowanie skójkii gruboskrupowej w rzece Koprzywiance. Ostoja ta jest ważna dla zachowania licznej populacji pachnicy dębowej i modraszka nausitous (ten ostatni gatunek znajduje się tutaj na granicy zasięgu). Na terenie proponowanej ostoi występują także: modraszek telejus, trzepla zielona, czerwonończyk nieparek, czerwonończyk fioletek. Bardzo licznie występuje tutaj kumak nizinny. Stwierdzono także występowanie: mopka, bobra europejskiego, wydry, minoga strumieniowego i głowacza białołetwego.

Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar zajmuje powierzchnię 284,69 km². Obejmuje tereny gmin: Baćkowice, Bogoria, Iwaniska, Klimontów, Łonów, Rytwiany, Staszów, Osiek. W rejonie Szydłowa łączy się z Chmielnicko-Szydłowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Tereny te objęto ochroną ze względu na wyjątkowy, bardzo zróżnicowany krajobraz oraz zmienność i bogactwo ekosystemów. **Obszar położony jest pomiędzy dolinami Koprzywianki i Czarnej.** Obejmuje wschodni kraniec Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego i Niecki Połanieckiej. Jest to obszar o bardzo urozmaiconej rzeźbie i silnie zalesiony – **lasy stanowią ok. 55%**, a użytki rolne ok. 40% powierzchni - stanowiąc lokalny ciąg ekologiczny. Dominują tu bory sosnowe, bory mieszane, bory trzcinnikowe, łągi subkontynentalne oraz bory mieszane świeże przechodzące w grąd wysoki i świetlistą dąbrowę. Ponadto swoje siedlisko mają bory i lasy wilgotne – olsy. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie przeważa sosna, a uzupełnieniem są dęby, brzozy, jodły, modrzew, olcha, buk. W wilgotnych dnach dolin rzek, cieków i oczek wodnych występują bogate florystyczne zespoły roślinności szuwarowo-bagiennej, łąkowo bagiennej i bagienno-torfowiskowej z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i ptaków. Na tych terenach występują zbiorowiska murawowe i krzewiaste w miejscach nie przydatnych do uprawy: na ścianach wąwozów lessowych, na stromiznach zboczy oraz na bardzo płytkich glebach. Charakterystyczną roślinnością dla tego obszaru są ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowoeuropejskiego z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin.

Tabela 2 Wykaz pomników przyrody w Gminie Klimontów

Nazwa	Opis	Miejscowość	Obręb ew.	Nr działki ew.	Opis lokalizacji
klon jesionolistny	Wiek ok. 80 lat, wysokość 18 m	Byszów	4	136	W centralnej części parku podworskiego
lipa drobnolistna	Wiek ok. 200 lat, wysokość 26 m	Olbierzowice	20	356	W pobliżu kościoła-główne wejście
lipa drobnolistna	Wiek ok. 350 lat, wysokość 20 m	Klimontów	12	407	Na terenie kościelnym przy bramie wejściowej
dąb szypułkowy	Wiek ok. 200 lat, wysokość 23 m	Byszów	4	136	W pld. części parku podworskiego przy jego granicy
dąb szypułkowy	Wiek ok. 300 lat, wysokość 28 m	Byszów	4	136	W parku podworskim, w sąsiedztwie rowu
sosny czarne (2 szt.)	Wiek ok. 100 lat, wysokość 18,17 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	Dwa drzewa, rosną w parku podworskim przed frontową elewacją
buk pospolity	Wiek ok. 100 lat, wysokość 24 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	W parku podworskim przed zachodnią elewacją pałacu
topola biała	Wiek ok. 100 lat,	Górki	8	204/1	W parku podworskim w

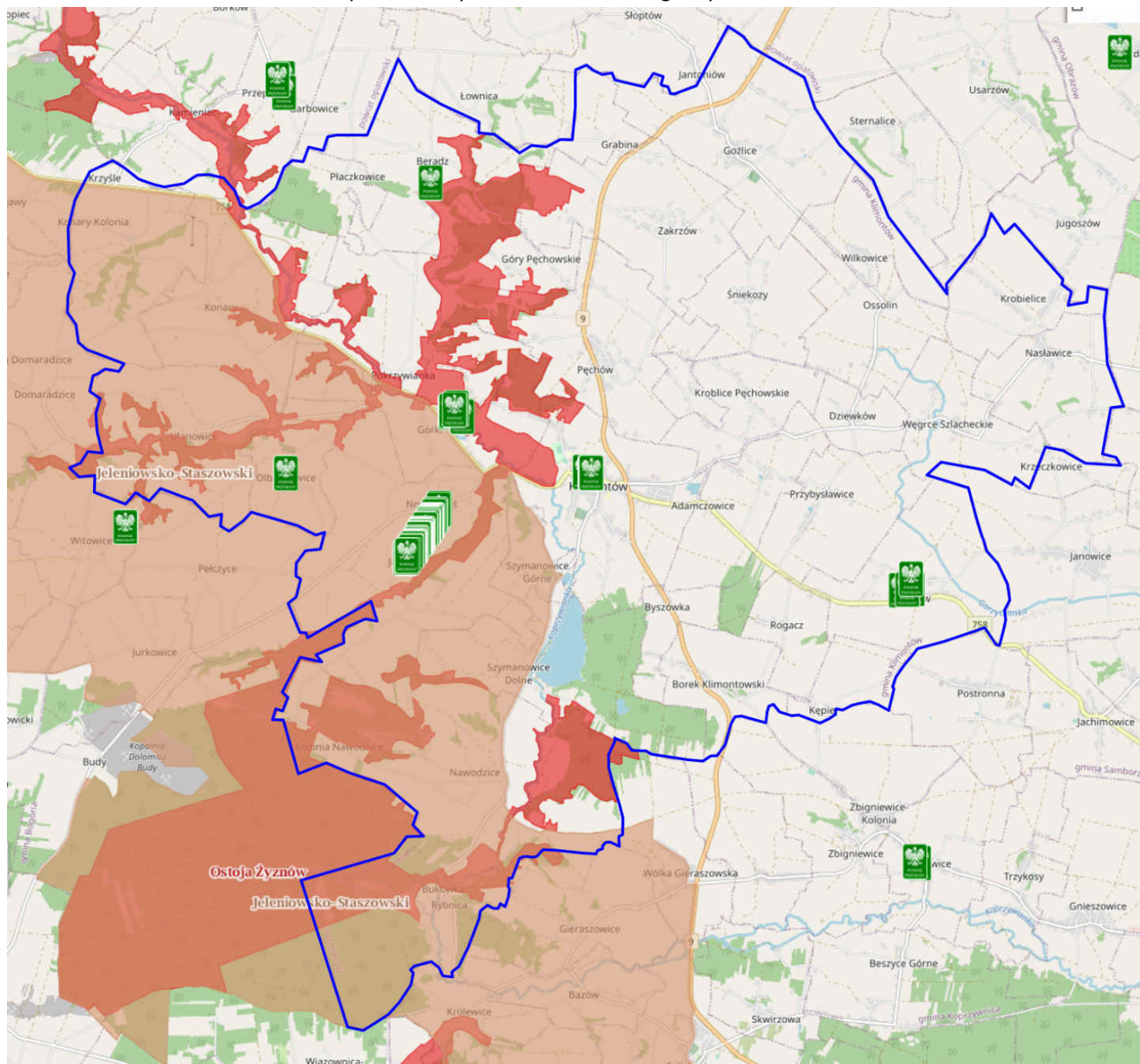
Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

	wysokość 25,5 m	Klimontowskie			odl. Ok. 50 m na płn. od pałacu
"Aleja modrzewia europejskiego" (44 szt.)	Wiek ok. 70 lat, wysokość 14-20 m	Nowa Wieś	19	289	ja 45 drzew (pozostałych z 70 szt.) przy drodze z Klimontowa do Staszowa
lipa drobnolistna	Wiek ok. 150 lat, wysokość 27 m	Klimontów	12	Gm. 407, dok. 1316	Przy murze otaczającym kościół
Klon pospolity	Wiek ok. 100 lat, wysokość 23 m	Klimontów	12	1316	Przy murze otaczającym kościół
lipa drobnolistna	Wiek ok. 300 lat, wysokość 15 m	Górki Klimontowskie	8	204/1	W parku, ok. 10m od płn. elewacji pałacu
dąb szypułkowy "Czesław"	Wiek ok. 100 lat, wysokość 25 m	Beradz	2	448	Rośnie na terenie wsi, 250 m od drogi

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru pomników przyrody województwa świętokrzyskiego

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Mapa 1 Obszary chronione na terenie gminy Klimontów

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Legenda: ■ Rezerваты ■ Parki Krajobrazowe ■ Parki Narodowe ■ Obszar Chronionego Krajobrazu ■ Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe ■ Natura 2000 – obszary ptasie ■ Natura 200 Obszary siedliskowe

1.4 Ochrona powietrza

Ochrona powietrza to jedno z bardziej istotnych zagadnień ochrony środowiska przez człowieka w szczególności przed zanieczyszczeniem z uwagi na to, że proces odnowy atmosfery jest długotrwały. Zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń atmosfery stanowią duże niebezpieczeństwo, ponieważ z powodu ruchów mas powietrznych mogą być przenoszone na znaczne odległości. Substancje te mogą występować w postaci stałej, ciekłej lub gazowej i mogą wpływać na zdrowie ludzi, klimat, przyrodężywioną, glebę, wodę lub powodować inne szkody w środowisku. Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych, lub co najmniej na tych samych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu, co najmniej do dopuszczalnych.

Stan czystości powietrza atmosferycznego na terenie gminy

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. 2019 poz. 1396 z późn, zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity Dz. U. 2021 r., poz. 845) zmienione przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 r., poz. 1119 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 r., poz. 914 z późn. zm.).

Na terenie województwa świętokrzyskiego dodatkowo obowiązuje uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa. Przedmiotowa uchwała wprowadza następujący harmonogram eliminacji nie ekologicznych źródeł ciepła:

- od dnia 1 lipca 2021r. nie wolno spalać najbardziej zanieczyszczających powietrze paliw stałych, tj.: mułów i flotokonzentratów węglowych, węgla brunatnego, węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm oraz paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%,
- od dnia 1 lipca 2023r. nie wolno użytkować kotłów pozaklasowych tzw. kopciuchów (według normy PN-EN 303-5:2012),
- od 1 lipca 2024 r. nie wolno użytkować kotłów posiadających 3 i 4 klasę,
- od 1 lipca 2026 r. wolno użytkować kotły spełniające wymagania ekoprojektu zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- od 1 lipca 2026 r. nie wolno użytkować kotłów na paliwo stałe w budynkach, jeśli istnieje możliwość przyłączenia budynku do sieci gazowej lub ciepłowniczej.

Od 1 lipca 2026 r. na terenie województwa świętokrzyskiego będzie można użytkować tylko odnawialne, bądź niskoemisyjne źródła ciepła takie jak: ciepło z sieci miejskiej, kotły na gaz lub olej opalowy, pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne. Jedynie w sytuacji braku możliwości podłączenia budynku do sieci miejskiej, bądź sieci gazowej, dopuszczalne będzie spalanie paliw stałych w kotłach spełniających wymagania ekoprojektu, zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/ docelowych/celu długoterminowego w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów Pb w PM₁₀, arsen As w PM₁₀, kadm Cd w PM₁₀, nikiel Ni w PM₁₀, benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃. Zgodnie z art. 89 ustawy - *Prawo ochrony środowiska*, kryteriami oceny i klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonej dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji (dozwolone przypadki przekroczeń poziomu dopuszczalnego odnoszą się także do jego wartości powiększonej o margines tolerancji),
- poziom docelowy substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń, określonej w odniesieniu do ozonu),
- poziom celu długoterminowego (dla ozonu).

Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- poziom dopuszczalny oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,
- poziom docelowy oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- poziom celu długoterminowego oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla CO, benzenu C₆H₆, ozonu O₃, pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz zawartości ołowiu Pb, arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni i benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe PM₁₀ zamieszczono w tabeli poniżej. Dla pyłu PM_{2,5} oraz ozonu zdefiniowane są kryteria dodatkowej klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Kryteria te zestawiono w tabelach poniżej.

Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, PM₁₀, PM_{2,5}, Pb, As, Cd, Ni, BaP, O₃

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
dwutlenek siarki	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 24 stężenia 1-godz. S ₁ > 350 µg/m ³	więcej niż 24 stężenia 1-godz. S ₁ > 350 µg/m ³
dwutlenek siarki	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 3 stężenia 24-godz. S ₂₄ > 125 µg/m ³	więcej niż 3 stężenia 24-godz. S ₂₄ > 125 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 18 stężeń 1-godz. S ₁ > 200 µg/m ³	więcej niż 18 stężeń 1-godz. S ₁ > 200 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	rok	S _a ≤ 40 µg/m ³	S _a > 40 µg/m ³
tlenek węgla	dopuszczalny	8-godz.	S _{8max} ≤ 10 mg/m ³	S _{8max} > 10 mg/m ³
benzen	dopuszczalny	rok	S _a ≤ 5 µg/m ³	S _a > 5 µg/m ³
pył zawieszony PM ₁₀	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. S ₂₄ > 50 µg/m ³	więcej niż 35 stężeń 24-godz. S ₂₄ > 50 µg/m ³
pył zawieszony PM ₁₀	dopuszczalny	rok	S _a ≤ 40 µg/m ³	S _a > 40 µg/m ³
pył zawieszony PM _{2,5}	dopuszczalny – faza I*	rok	S _a ≤ 25 µg/m ³	S _a > 25 µg/m ³
ołów	dopuszczalny	rok	S _a ≤ 0.5 µg/m ³	S _a > 0.5 µg/m ³
arsen	docelowy	rok	S _a ≤ 6 ng/m ³	S _a > 6 ng/m ³
kadm	docelowy	rok	S _a ≤ 5 ng/m ³	S _a > 5 ng/m ³
nikiel	docelowy	rok	S _a ≤ 20 ng/m ³	S _a > 20 ng/m ³
benzo(a)piren	docelowy	rok	S _a ≤ 1 ng/m ³	S _a > 1 ng/m ³
ozon	docelowy	8-godz.	nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S _{8max_d} > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)	więcej niż 25 dni ze stężeniem S _{8max_d} > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Objaśnienia do tabeli:

S_a - stężenie średnie roczne S₁ – stężenie 1-godzinne

S₂₄ – stężenie średnie dobowe

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

S8max – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego

S8max_d – maksimum dobowe ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących obliczanych ze stężeń średnich jednogodzinnych; każdą wartość średnią ośmiogodzinną przypisuje się dobie, w której kończy się ośmiogodzinny okres uśredniania

ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo(α)pirn – oznaczane w pyłe zawieszonym PM10

* - kryteria klasyfikacji stref dla PM2,5 - faza I – obowiązująca w Polsce do dnia 31 grudnia 2019 r

Tabela 4 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę roślin w zakresie dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x i ozonu O₃

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
dwutlenek siarki	dopuszczalny	rok kalendarzowy	Sa ≤ 20 µg/m ³	Sa > 20 µg/m ³
dwutlenek siarki	dopuszczalny	pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	Sw ≤ 20 µg/m ³	Sw > 20 µg/m ³
tlenki azotu	dopuszczalny	rok kalendarzowy	Sa ≤ 30 µg/m ³	Sa > 30 µg/m ³
ozon	docelowy	okres wegetacyjny (1 V – 31 VII)	AOT405L ≤ 18000 µg/m ³ *h (średnia z AOT40 dla ostatnich 5 lat)	AOT405L > 18000 µg/m ³ *h (średnia z AOT40 dla ostatnich 5 lat)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Objaśnienia do tabeli:

Sa- stężenie średnie roczne

Sw- stężenie średnie w sezonie zimowym; sezon zimowy obejmuje okres od 1 października roku poprzedzającego rok oceny do 31 marca w roku oceny.

AOT405L – suma różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³. Wartość uśredniona dla kolejnych pięciu lat; w przypadku braku kompletnych danych pomiarowych z pięciu lat dotrzymanie dopuszczalnej częstości przekroczeń sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech lat.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy - *Prawo ochrony środowiska* obecnie dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Nazwy i kody stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 10 sierpnia 2012 poz. 914 z późn. zm.). Liczba stref w Polsce podlegających ocenie jakości powietrza za rok 2020 wynosiła 45, wśród których było 12 aglomeracji, 17 miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy (nie będących aglomeracją) oraz 16 stref – pozostałych obszarów województw. Ocena jakości powietrza pod kątem ochrony

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

zdrowia ludzi za 2020 rok prowadzona była w każdej z 45 stref. W ocenach pod kątem ochrony roślin uwzględniono 16 stref – ocenie tej nie podlegają strefy - aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. i strefy - miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.

W województwie świętokrzyskim, dla celów klasyfikacji pod kątem zawartości: ozonu, benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10, zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu oraz dla pyłu PM2,5, wyłoniono 2 strefy: miasto Kielce i strefę świętokrzyską na terenie której leżą gmina Klimontów.

Tabela 5 Zestawienie stref w województwie świętokrzyskim

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Typ strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Liczba mieszkańców wstrefy	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony zdrowia [tak/nie]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
1	PL2601	miasto Kielce	miasto pow. 100.000 mieszk.	110	194 852	tak	nie
2	PL2602	strefa świętokrzyska	reszta województwa	11 600	1 039 109	tak	tak

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony zdrowia ludzi obie strefy uzyskały **klasę C** z powodu przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Przekroczenie wystąpiło również w zakresie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu i skutkowało nadaniem obu strefom **klasy D2**. Dla pozostałych zanieczyszczeń, z uwagi na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego dla każdej z ocenianych substancji, strefom nadano status **klasy A**, a w przypadku pyłu PM2,5 w klasyfikacji podstawowej - **klasy A1**. Dodatkowa klasyfikacja pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM2,5 (poziom dopuszczalny określony dla fazy I) również skutkowało nadaniem klasy A dla obu stref. Ogólne wyniki klasyfikacji stref w województwie świętokrzyskim za 2020 rok ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM2,5) [źródło: GIOŚ]

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO2	NO2	C6H6	CO	O3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
1	miasto Kielce	PL2601	A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1
2	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Wyniki oceny ze względu na ochronę roślin

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x, SO₂ i poziomu docelowego ozonu zakwalifikowano do klasy A. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę świętokrzyską zaliczono do klasy D2.

Ogólne wyniki klasyfikacji stref w województwie świętokrzyskim ze względu na ochronę roślin przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) [źródło: GIOŚ]

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
1	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Strefy, w których wystąpiły przekroczenia

Ocena jakości powietrza w 2020 roku podobnie jak ocena za rok poprzedni wykonana została w obowiązującym układzie stref, według którego w województwie świętokrzyskim oceniane są dwie strefy: miasto Kielce i strefa świętokrzyska.

W ocenie pod kątem ochrony zdrowia ludzi przekroczenia wystąpiły w zakresie:

- w strefie miasto Kielce:
 - poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyle PM10 – klasa C;
 - poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2;
- w strefie świętokrzyskiej:
 - poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyle PM10 – klasa C;
 - poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

W ocenie pod kątem ochrony roślin przekroczenia wystąpiły w zakresie:

- strefa świętokrzyska:
 - poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

Listę stref, w których wystąpiły przekroczenia wraz z charakterystyką sytuacji przekroczeń przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2020 w województwie świętokrzyskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
B(a)P – ochrona zdrowia							

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

PL2601	miasto Kielce	Poziom docelowy	Śr. roczna	95,2	86,5	192 732	98,9
PL2602	strefa świętokrzyska	Poziom docelowy	Śr. roczna	1 875,4	16,2	517 159	49,8
Ozon – ochrona zdrowia							
PL2601	miasto Kielce	Poziom celu długoterminowego	Śr. 8-godz.	109,5	99,5	194 102	99,6
PL2602	strefa świętokrzyska	Poziom celu długoterminowego	Śr. 8-godz.	8 051,4	69,4	708 794	68,2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Tabela 9 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2020 w województwie świętokrzyskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy[%]	Powierzchnia obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem [km ²]*
Ozon – ochrona roślin						
PL2602	strefa świętokrzyska	Poziom celu długoterminowego	AOT40	9 378,8	80,9	8 767,4

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim – raport wojewódzki za rok 2020

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych wprowadza **Harmonogram realizacji działań naprawczych dla stref województwa świętokrzyskiego**, który został opracowany w oparciu o dokonaną diagnozę istniejącego stanu jakości powietrza oraz analizę podstawowych przyczyn niedotrzymania standardów. Działania naprawcze jakie według dokumentu gminy powinny wprowadzić to:

- ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych,
- prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjnych i szkoleniowych,
- prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów.

Gmina posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY KLIMONTÓW do roku 2023). Celem głównym tego planu jest wzrost efektywności energetycznej, spadek emisji dwutlenku węgla oraz wzrost produkcji energii z OZE.

Zdiagnozowane potrzeby Gminy Klimontów w zakresie przedsięwzięć służących ochronie powietrza:

- dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy,
- projekty parasolowe dla mieszkańców (dostawa i montaż PV, pomp ciepła, solarów, itp.)
- zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym poprzez termomodernizację budynków w Gminie Klimontów,
- dofinansowanie wymiany niskosprawnych źródeł spalania paliw w budynkach mieszkalnych,
- rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy, modernizacja oświetlenia ulicznego – wymiana na oprawy LED.

1.5 Zasoby naturalne gminy

Warunki geologiczne

Krajobraz gminy stanowi stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m. z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki, będącą dominującą częścią krajobrazu gminy. Leży ona w całości w dorzeczu Koprzywianki, lewego dopływu Wisły. Geologicznie obszar gminy budują pofałdowane utwory kambryjskie oraz sylurskie. Miejscowo nieco głębiej występują skały pochodzenia dewońskiego. Na obszarze gminy Klimontów można spotkać cechy fizycznogeograficzne charakterystyczne dla Wyżyny Sandomierskiej - krajobraz pokryty jest gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki będącej dominantą krajobrazotwórczą doliny. Można też spotkać **wąwozy** wyerodowane w lessowych pokrywach występujące zwłaszcza **w miejscowości Konary**. Wysokość względna, ponad dno dolin wynosi 20-50 m n.p.m. Doliny głównych rzek występują na wysokości 200 m n.p.m. i są stosunkowo szerokie; szerokość dna doliny Koprzywianki wynosi 200-1500 m (najszersza jest w okolicy Klimontowa i Nawodzie). Różnica wysokości względnej w obrębie Gminy wynosi 120 m, od 170 m n.p.m. w dolinie Koprzywianki (wieś Rybnica) do 290 m. n.p.m. w okolicy Konar i Nawodzie.

Klimat

Klimat panujący na obszarze gminy jest charakterystyczny dla terenów wyżynnych i wykazuje **cechy klimatu umiarkowanego**. Poszczególne składniki klimatu wykazują dość duże zróżnicowanie, które wynika głównie z wysokości nad poziomem morza i morfologii terenu. Na obszarze Gminy Klimontów przeważają wiatry zachodnie. Średnia roczna temperatura wynosi 8,6 °C, a średnioroczne opady 538 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty - występują w tym czasie opady na poziomie 25 mm. Największe opady można zaobserwować w lipcu, ze średnią 74 mm, natomiast średnia temperatura w lipcu wynosi 18,7 °C, co sprawia, że lipiec jest najcieplejszym miesiącem. Styczeń ma najniższą średnią temperaturę w ciągu roku, wynosi ona - 3,4°C.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar Gminy Klimontów położony jest w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły, a najważniejszymi ciekami znajdującymi się w granicach gminy są: Koprzywianka, Pokrzywiaka, oraz rzeka Kozinka. Na obszarze dorzecza Wisły wydzielono łącznie 2251 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), z czego:

- rzecznych – 1719,
- zbiornikowych – 26,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- jeziornych – 499,
- przejściowych – 5,
- przybrzeżnych – 2

Obszar dorzecza Wisły obejmuje również 94 jednolite części wód podziemnych. Na obszarze dorzecza Wisły ustanowiono również obszary chronione, które w szczególny sposób są traktowane w planie gospodarowania wodami:

- jcw przeznaczone do poboru wody dla zaopatrzenia ludności – 169 jcwp, 94 jcwpd,
- jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – 240 jcwp,
- obszary wrażliwe na eutrofizację⁶ – wszystkie jcwp,
- obszary chronione przyrodniczo, których walory są zależne od stanu wód – jcwp, w obrębie których występują obszary chronione – 2056 jcwp

Obszar gminy Klimontów znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tabela 10 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Klimontów

KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
RW200019219499	Koprzywianka od Modlibórki do ujścia	SZCW ²	zły	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> rozbudowa oczyszczalni ścieków Koprzywnica regularny wywóz nieczystości płynnych budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Klimontów budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Samborzec
RW200062194349	Kujawka	NAT ³	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących regularny wywóz nieczystości płynnych budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> monitoring badawczy wód
RW200062194369	Dopływ spod Zagorzyc	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących regularny wywóz nieczystości płynnych budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków

² silnie zmieniona część wód

³ naturalna jednolita część wód

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

						Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219449	Kozinka	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219469	Kacanka	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • regularny wywóz nieczystości płynnych Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
RW20006219489	Gorzyczanka I	NAT	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata • budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Lipnik • budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących • regularny wywóz nieczystości płynnych • budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków Działania uzupełniające: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring badawczy wód
Źródło danych: baza danych aPGW						Źródło danych: baza danych aPWŚK

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 116 (PLGW2000116).

Tabela 11 Wykaz Jednolitych Części Wód Podziemnych znajdujących się na terenie gminy Klimontów

KOD JCWPd	Nazwa JCWPd	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodnośrodowiskowym kraju
PLGW2000116	116	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: <ul style="list-style-type: none"> • realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami • przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych • coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia • coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia
Źródło danych: baza danych aPGW				Źródło danych: baza danych aPWŚK	

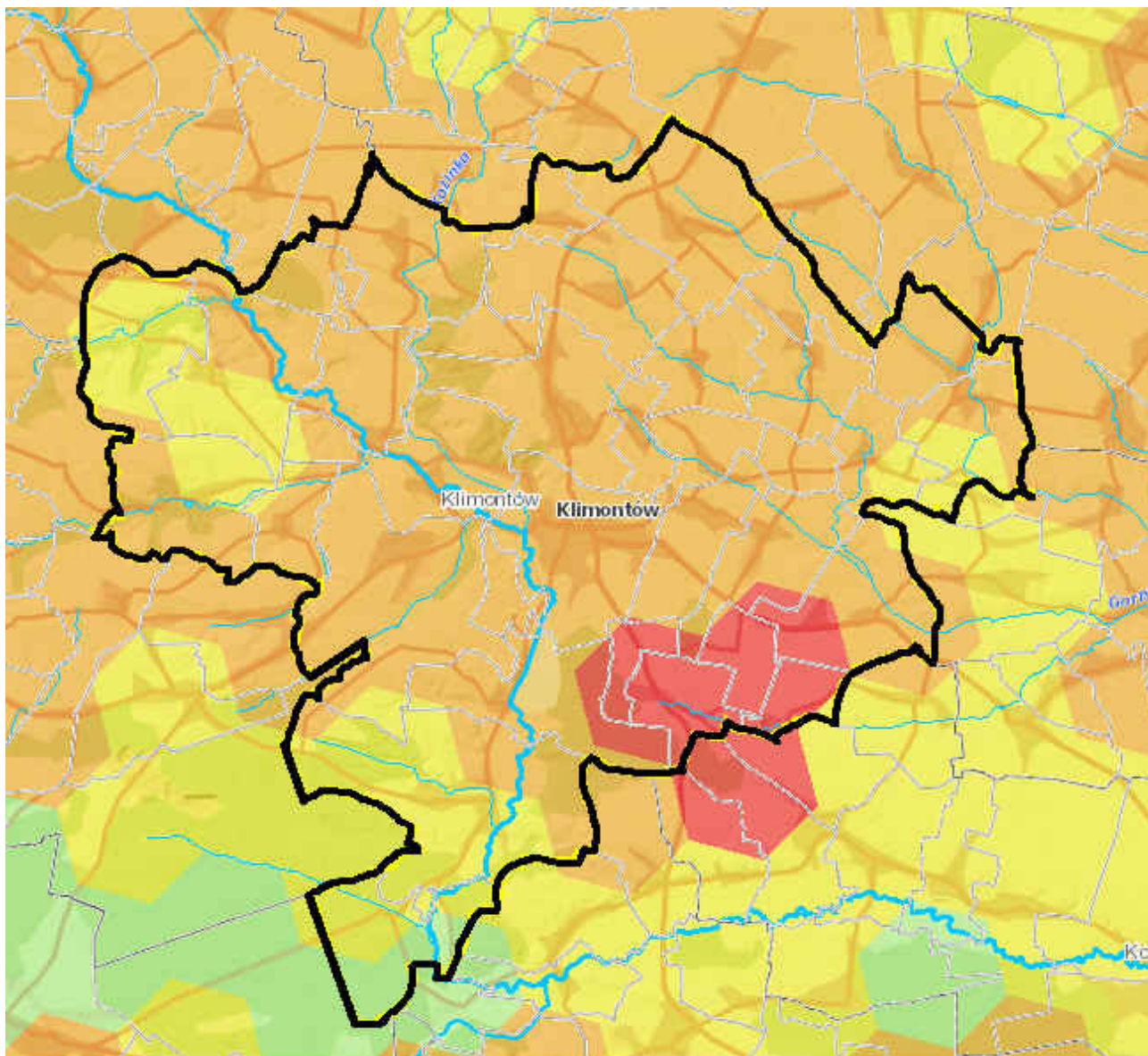
Wszystkie 6 jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Klimontów oznacza się stanem ogólnym określonym jako zły. Działania wskazane w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju (aPWKŚ) dotyczą przede wszystkim budowy nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularnego wywóz nieczystości płynnych oraz budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. Na podstawie informacji zawartych w kartach informacyjnych o JCWPd wiadomo, że w przypadku JCWPd nr 116, stan ilościowy oceniono jako dobry stan chemiczny i ogólny również jako dobry.

Analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem udokumentowanego obszaru ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Przedstawione na mapach zagrożenia suszą informacje wskazują, iż teren gminy Klimontów to obszar charakteryzujący się głównie silnym i ekstremalnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej. Niewielkie obszary gminy to tereny o słabym i umiarkowanym zagrożeniu suszą rolniczą. Część gminy charakteryzuje się umiarkowanym i silnym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrologicznej oraz słabym i umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej. Według klas łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Klimontów występują niewielkie obszary umiarkowanego zagrożenia suszą oraz obszaru o silnym i ekstremalnym zagrożeniu.

Mapa 2 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPPSS

Legenda: klasy łącznego zagrożenia suszą: słabe zagrożenia suszą umiarkowane zagrożenia suszą silne zagrożenia suszą ekstremalne zagrożenia suszą
— granice gminy

Gleby

W Gminie Klimontów występują korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa determinowane przez dobre gleby. Najwięcej gruntów ornich usytuowanych jest na glebach o III a i II klasy bonitacyjnej, gleby kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego. Gleby występujące w Gminie Klimontów to gleby średnio ciężkie (lessy, rędziny, mady, gliny), gleby bardzo lekkie (piaski, mady). Udział gleb bardzo ciężkich (rędziny, mady, iły, gliny) jest niski.

Wyróżnikiem powiatu sandomierskiego, w którym znajduje się omawiana Gmina jest bardzo dobra, jakość gleb: czarnoziemy powstałe na warstwie głębokiego lessu oraz mady w dolinie Wisły, co przy sprzyjających warunkach klimatycznych (długi okres bezprzymrozkowy oraz równomierne uśrednienie i rozłożenie opadów) umożliwiło powstanie dobrze rozwiniętego ogrodnictwa i warzywnictwa. Problemem gleb na terenie gminy jest występujące zakwaszenie.

Zdiagnozowane potrzeby Gminy Klimontów w zakresie przedsięwzięć służących ochronie i racjonalnemu gospodarowaniu wodą oraz przeciwdziałanie skutkom zagrożeń naturalnych

- budowa stacji uzdatniania wody w Klimontowie,
- doposażenie jednostek OSP z terenu gminy Klimontów w sprzęt niezbędny do bezpiecznego przeprowadzania akcji ratowniczo-gaśniczych,
- modernizacja i adaptacje istniejących obiektów OSP,
- zakup wozów bojowych dla jednostek OSP głównie będących w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego,
- zielono-niebieska infrastruktura - nasadzenia, ogrody, nasadzenia przy istniejącej alei kasztanowej itp.
- modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klimontowie,
- działania służące zmniejszeniu niskiej emisji,
- odmulenie cieków odprowadzający wodę, remonty przepustów, czyszczenie skarp, grobli i dna z roślinności i namułu w stawach na terenie gminy,
- edukacja ekologiczna.

1.6 Atrakcyjność turystyczna – walory, oferta i infrastruktura turystyczna

Do cennych walorów krajobrazowo - przyrodniczych znajdujących się na terenie gminy Klimontów zaliczyć należy **XIX wieczną aleję kasztanową prowadzącą z Klimontowa do Górek Klimontowskich** oraz **dworski park krajobrazowy w Byszowie - również z XIX wieku**. Dodatkowo bardzo ważnym atutem rekreacyjno -turystycznym gminy Klimontów jest zbiornik wodny Szymanowice utworzony w 2003 r. (jego powierzchnia wynosi 51 ha, zaś głębokość do 4 metrów).

Obecnie do podstawowych elementów zagospodarowania turystycznego gminy można zaliczyć także 2 piesze szlaki turystyczne:

- zielony Chańcza – Pielaszów
- czerwony Gołoszyce – Bidaczów Stary.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Dla rozwoju funkcji turystycznej gminy może być również wykorzystany fakt przebiegu przez obszar gminy:

- monastycznego szlaku Cystersów (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów – Jędrzejów, Koprzywnica, Wąchock, Sulejów),
- historycznego **szlaku Piłsudskiego**,
- regionalnego **szlaku Jabłkowego** (ok. 20 km)
- szlak zielony: Chańcza – Kurozwęki 10,5 km – Staszów 17 km – Rytwiany 24,5 km – Połaniec 40 km – Osiek 62,5 km – Klimontów 81 km – Kleczanów 101,5 km – Pielaszów
- **Szlak Walk partyzanckich**⁴ (szlak pieszy) Gołoszyce – Ujazd 12,5 km – Klimontów 28 km – Koprzywnica- 50 km – Sandomierz- 67 km – Dwikozy 79 km – Zawichost 94 km – most na Wiśle 106 km – Annopol- 107,5 km – Bidaczów Stary,
- **Świętokrzyski Szlak Literacki (szlak samochodowy)** w zakresie Pętli Sandomiersko-Ostrowiecka: Doły Biskupie – Bodzechów – Dwikozy – Sandomierz – Klimontów

Cała Gmina jest obszarem o korzystnych warunkach do rozwoju agroturystyki i zakwalifikowana do potencjalnego - **Nadwiślańskiego Rejonu Turystyczno – Rekreacyjnego**. Planując zagospodarowanie turystyczno – rekreacyjne należy jednak pamiętać, iż część gminy położona jest na obszarze podlegającym ochronie prawnej (obszar chronionego krajobrazu).

Pewnego rodzaju atrakcją turystyczną (w szczególności w okresie zimowym) jest **stacja narciarska „Konary” koło Klimontowa** położona ok. 30 km od Sandomierza. Ośrodek wyposażony jest w oświetlenie, a także wypożyczalnię sprzętu narciarskiego.

Na terenie gminy znajduje się 9 km ścieżek rowerowych.

W województwie świętokrzyskim trasa Green Velo liczy ok. 200 km i posiada dwa łączniki do centrum miasta Kielce i dworca kolejowego. Prowadzi od Sandomierza, poprzez Skotniki, Klimontów, Ujazd, Raków, Borków, Kielce, Oblęgorek, Sielpię do Końskich.

Przez teren gminy przebiega również szlak rowerowy Sandomierz – Ujazd (zarządcą szlaku jest Oddział PTTK w Sandomierzu) – stan szlaku określono jako zły⁵.

Zdiagnozowane potrzeby Gminy Klimontów w zakresie przedsięwzięć turystyczno- kulturalnych oraz z zakresu zachowania dziedzictwa kulturalnego:

1. Budowa tras i ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą rowerową zgodnie z „Koncepcją przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”
 - budowa DDR długości ok. 9 km odcinek Sośniczany – Klimontów wzdłuż DW nr 758 w ramach WSCHODNIEGO SZLAKU ROWEROWEGO GREEN VELO,
 - budowa 4,6 km tras rowerowych w ramach Regionalnej Trasy Rowerowej nr 154,

⁴ Na podstawie opracowania: Strategia rozwoju produktów turystycznych Partnerstwa

⁵ Za: Inwentaryzacja turystycznych szlaków rowerowych województwa świętokrzyskiego - zestawienie tabelaryczne (s. 11) Załącznik nr 2 do dokumentu pn. „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- budowa 5,7 km tras rowerowych w ramach Regionalnej Trasy Rowerowej nr 15 (ślad dawnej kolejki wąskotorowej)

ROZWÓJ WSCHODNIEGO SZLAKU ROWEROWEGO GREEN VELO

Przez województwo świętokrzyskie przebiega około 200 km trasy Green Velo, która w całości liczy ok. 2000 km i biegnie przez pięć regionów Polski Wschodniej. Już na etapie realizacji inwestycji okazało się, że ilość środków przeznaczonych na projekt była niewystarczająca. Duża liczba kilometrów i ograniczone środki spowodowały, że znaczna część trasy poprowadzona została w ruchu ogólnym, część zyskała tylko nawierzchnię szutrową/gruntową zamiast asfaltowej, nie zrealizowano wszystkich obiektów inżynierskich, które ułatwiłyby bezpieczny przejazd rowerem np. przez torowiska czy rzeki. Mimo tego udało się stworzyć się pierwszą długodystansową trasę rowerową w Polsce, jednolicie oznakowaną i posiadającą infrastrukturę towarzyszącą (tzw. MORy). Dla całej trasy prowadzona była i jest spójna promocja m.in. poprzez nowoczesne narzędzia cyfrowe jakim jest portal www.greenvelo.pl czy aplikacja mobilna oraz prowadzone są działania mające na celu rozwój tego liniowego produktu turystycznego (np. poprzez rozwój systemu Miejsc Przyjaznych Rowerzyście).

Ponieważ trasa Green Velo to produkt turystyczny o niezwykle dużym potencjale od samego początku jego funkcjonowania Beneficjenci projektów inwestycyjnych i promocyjnych zakładali jego dalszy rozwój. Obserwując w jaki sposób postrzegana i użytkowana jest trasa Green Velo, jakie ma wady i jakie zalety warto uwzględnić działania, które z jednej strony zniwelują słabe strony szlaku a z drugiej strony rozwiną go i rozbudują. Dzięki temu może powstać kompleksowy produkt Green Velo, którego kręgosłup stanowić będzie obecna trasa a tzw. „ości” - inne krótsze trasy poprowadzone z trasy Green Velo do obszarów atrakcyjnych. Biorąc powyższe pod uwagę w działaniach zmierzających do rozwoju Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na obszarze województwa świętokrzyskiego należałoby zaplanować dwa typy inwestycji:

- A. inwestycje na głównym (dotychczasowym) przebiegu szlaku Green Velo,
- B. działania związane z rozbudową szlaku Green Velo zarówno inwestycyjne jak i bezinwestycyjne.

Mapa 3 Przykładowe propozycje rozwoju Wschodniego Szlaku Rowerowego GreenVelo

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

Do odcinków wymagających interwencji ze względu na zły stan nawierzchni i/lub duże natężenie ruchu samochodowego na chwilę obecną możemy zaliczyć odcinek Sośniczany – Klimontów wzdłuż DW nr 758.

Regionalna trasa rowerowa nr 154 to trasa szczególna gdyż aż 2/3 jej całkowitej długości (ok. 100km) zostało poprowadzone w śladzie dawnej kolejki wąskotorowej (od Jędrzejowa do Koprzywnicy).

Mapa 4 Regionalna trasa rowerowa nr 154

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

Trasa rowerowa nr 154 na długim odcinku (ok. 47 km) przebiega wspólnie z międzynarodową trasą EuroVelo 11 (Umianowice – Raków). Jest to niezwykle istotne zarówno z punktu widzenia możliwości dotarcia do tej trasy rowerzystów zagranicznych jak i „wymusza” zastosowanie najwyższych standardów przy budowie trasy, odpowiadających trasom międzynarodowym. Ponadto trasa łączy się z trasami krajowymi: Green Velo i Wiślaną Trasą Rowerową.

Z kolei Regionalna trasa rowerowa nr 159 to trasa, która łączy ze sobą najważniejsze atrakcje turystyczne i zabytki wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Wzdłuż niej zlokalizowane są: Park Jurajski w Bałtowie, rez. Krzemionki - obiekt znajdujący się na Światowej Liście Dziedzictwa UNESCO, Ostrowiec Świętokrzyski, Opatów m.in. z trasą podziemną, Bramą Warszawską czy kolegiatą św. Marcina, klasztor Cysterski w Koprzywnicy oraz okolice zamku Krzyżtopór w Ujeździe. Korytarz główny trasy liczy ok. 93 km, ale do realizacji rozważa się również budowę wariantu tej trasy o długości ok. 15 km, która stanowić może malowniczy łącznik do szlaku Green Velo i zamku Krzyżtopór w Ujeździe z Włostowa.

Mapa 5 Przebieg korytarzowy regionalnej trasy rowerowej nr 159 w województwie świętokrzyskim

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Źródło: „Koncepcja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

2. Budowa innych tras i ścieżek rowerowych nie ujętych obecnie „Koncepcji przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”.
3. Wytyczenie oraz konserwacja istniejących szlaków turystycznych.
4. Tworzenie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na terenie gminy (budowa małej infrastruktury- place zabaw, siłownie zewnętrzne, skate-parki itp.).
5. Promocja walorów turystycznych oraz historycznych Gminy Klimontów.
6. Wykonanie prac konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Klimontów.
7. Modernizacja wraz z doposażeniem istniejących obiektów, strażnic OSP będących jednocześnie świetlicami wiejskimi/ adaptacja na Kluby Seniora i świetlice środowiskowe, mieszkania chronione .
8. Remont oraz wyposażenie Miejsko- Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w nowoczesną aparaturę nagłośnieniową oraz oświetleniową.
9. Realizacja zaplanowanego kalendarza wydarzeń oraz imprez kulturalnych.
10. Zagospodarowanie terenów zielonych: poprawa estetyki Parku Katyńskiego, alejki z ławkami, poprawa oznakowania „dębów pamięci, tabliczki, itp.

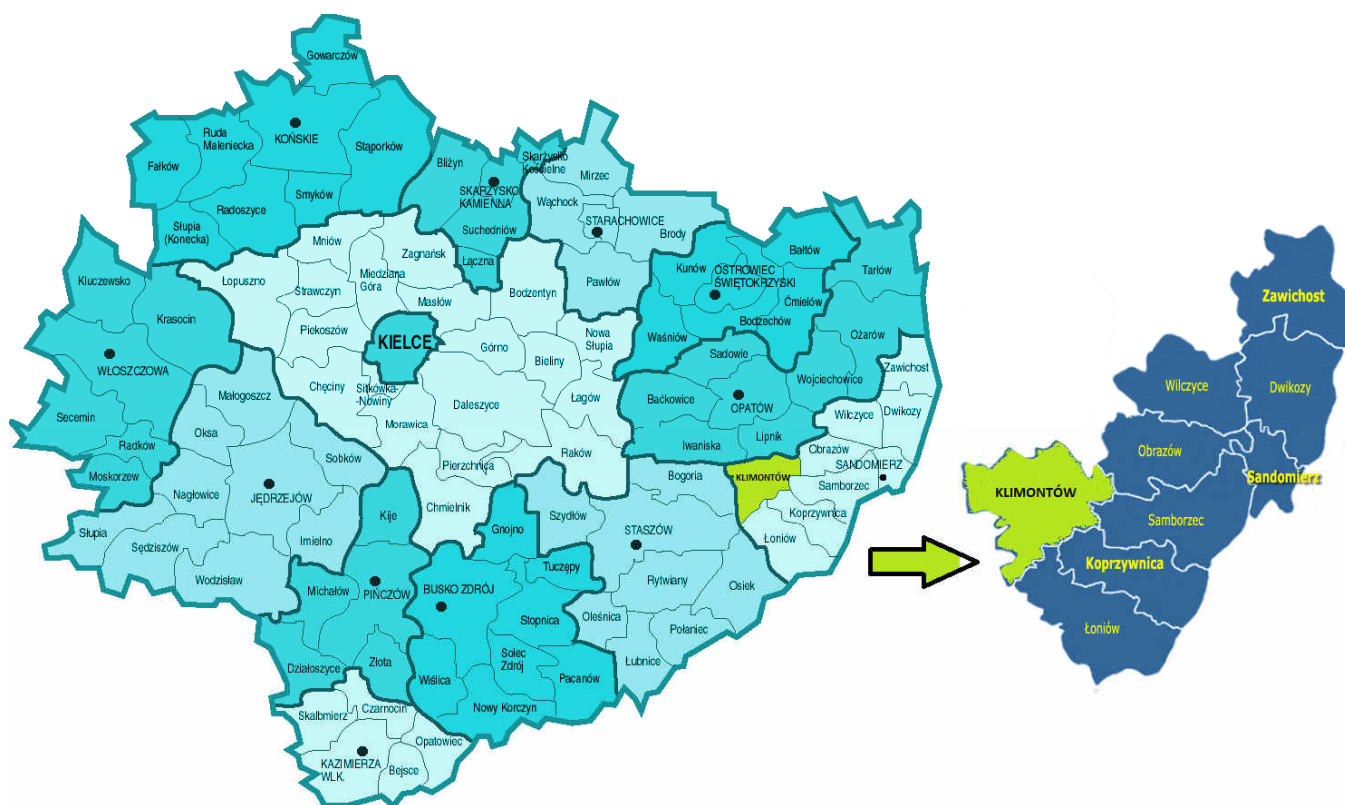
2. Diagnoza sytuacji przestrzennej

2.1 Położenie

Gmina Klimontów położona jest na wyżynie Kielecko-Sandomierskiej, przy trasie krajowej nr 9 (Barwinek – Rzeszów – Radom). Krajobraz gminy to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki (lewy dopływ Wisły), będącą dominującą częścią krajobrazu gminy. Powierzchnia gminy wynosi 99 km². Gmina graniczy z gminami:

- Bogoria,
- Iwaniska,
- Koprzywnica,
- Lipnik,
- Łonów,
- Obrazów,
- Samborzec,
- Staszów

Mapa 6 Położenie Gminy Klimontów na tle Województwa Świętokrzyskiego i powiatu Sandomierskiego

Źródło: opracowanie własne

W skład Gminy Klimontów wchodzi 35 sołectw: Adamczowice, Berdz, Borek Klimontowski, Byszów, Byszówka, Dziewków, Goźlice, Górki, Góry Pęczowskie, Grabina, Kępie, Klimontów, Konary, Konary-Kolonia, Krobielice, Kroblice-Pęczowskie, Nasławice, Nawodzice, Nowa Wieś, Olbierzowice, Ossolin, Pęczowiec, Pęczów, Płaczkowice, Pokrzywianka, Przybysławice, Rogacz, Rybnica, Szymanowice-

Dolne, Szymanowice-Górne, Śniekozy, Ułanowice, Węgrce-Szlacheckie, Wilkowice, Zakrzów. Gmina położona jest w odległości ok. 70 km od stolicy województwa świętokrzyskiego Kielc, ok 20 km od Sandomierza.

2.2 Dostęp do Internetu oraz usługi świadczone elektronicznie

W całej Gminie Klimontów jest dostęp do internetu, który dostarczają prywatni dostawcy. Jakość internetu jest dobra. Część mieszkańców ma dostęp do szybkiego internetu szerokopasmowego.

Urząd Miasta i Gminy w Klimontowie systematycznie rozwija zakres usług świadczonych elektronicznie. Zidentyfikowane potrzeby w tym zakresie dotyczą:

- 1) wymiany wodomierzy na system zdalnego odczytu,
- 2) e-administracja - Cyfrowy urząd (wykorzystanie nowych technologii, m.in. chmury danych),
- 3) rozbudowa internetu szerokopasmowego,
- 4) rozwój e-zdrowia – przedsięwzięcia realizowane przez POZ.

2.3 Infrastruktura drogowa

Układ komunikacyjny

Gmina Klimontów posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych. Przez teren Gminy Klimontów przebiegają drogi o znaczeniu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

- droga krajowa Radom – Rzeszów Nr 9E-371, ilość km na terenie gminy – 10,7 km
- droga wojewódzka nr 758 Iwaniska - Klimontów – Koprzywnica – Ciszycza, ilość km na terenie gminy – 15,385 km
- drogi powiatowe: ilość km na terenie gminy – 54,931 km
- drogi gminne: 143,658 km, w tym miasto Klimontów 8,013 km.

Układ dróg dostosowany jest do struktury zabudowy oraz odpowiada miejscowym potrzebom, natomiast stan techniczny części dróg wskazuje na ciągłą potrzebę przeprowadzenia remontów i modernizacji. Konieczna jest przebudowa kilkunastu odcinków dróg lokalnych oraz budowa chodników. Istotną kwestią w funkcjonowaniu i organizacji transportu na terenie Gminy jest stale zwiększające się natężenie ruchu drogowego. Zdecydowanie większy ruch powoduje duże zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych i rowerowych uczestników ruchu drogowego. Zagrożenie to spowodowane jest przez niewystarczającą ilość ciągów pieszych i rowerowych przy głównych osiach komunikacyjnych gminy.

W zakresie przewozów pasażerskich potrzeby mieszkańców zaspokajają prywatne przedsiębiorstwa przewozowe tzw. „busy”

Tabela 12 Infrastruktura drogowa i okołodrogowa na terenie gminy Klimontów – stan na 30.06.2022r.

L.p.	Rodzaj drogi	Ilość km
1.	Długość dróg krajowych na terenie gminy [w km]	10,7
2.	Długość dróg wojewódzkich na terenie gminy [w km]	15,385

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

3.	Długość dróg powiatowych na terenie gminy [w km]	56,14
4.	Długość dróg gminnych na terenie gminy [w km]	143,658
5.	Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy [w km]	8
6.	Liczba opraw oświetleniowych na terenie gminy [w szt.]	881
	w tym liczba opraw oświetleniowych zamontowanych na słupach stanowiących własność gminy [w szt.]	193
	w tym liczba opraw oświetleniowych zamontowanych na słupach stanowiących własność zakładu energetycznego [w szt.]	688

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie

Potrzeby inwestycyjne Gminy Klimontów w obszarze infrastruktury drogowej

Jakość infrastruktury drogowej ma bardzo duże znaczenie dla generowania rozwoju gospodarczego regionu, ale także gminy. Dobry stan dróg, chodników, odpowiednia ilość ścieżek pieszo-rowerowych ma wpływ na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej danego obszaru. W gminie Klimontów istnieje potrzeba realizacji zadań mających na celu rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej i około drogowej - do najważniejszych z nich zaliczamy:

- modernizację i/lub przebudowę i/lub rozbudowę dróg gminnych;
- modernizację i/lub przebudowę i/lub rozbudowę dróg powiatowych oraz budowę chodników w ciągu dróg powiatowych;
- rozbudowa/przebudowa dróg dojazdowych do pól;
- budowa chodników na terenie gminy;
- budowa tras i ścieżek rowerowych;
- modernizacja i/lub przebudowa dróg wojewódzkich.

2.4 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Gmina Klimontów charakteryzuje się średnio rozwiniętym systemem zaopatrzenia w wodę. Gmina jest w 80% zwodociągowana. W 2021 r. wykonano 26 przyłączy wodociągowych. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej zaopatruje w wodę teren gminy z własnego ujęcia oraz z wody kupowanej z sąsiednich gmin. Długość sieci wodociągowej ogółem, wynosi 163,1 km.

Z własnego **ujęcia w Górkach** zaopatrywane są w wodę o łącznej długości sieci wodociągowej 27 km następujące miejscowości:

- Klimontów 14,5 km,
- Górki 3,7 km,
- Szymanowice Górne 8 km,
- Adamczowice 0,8 km.

Niewielka rezerwa wydajności ujęcia wody w Górkach pozwala, po odpowiedniej rozbudowie istniejącej sieci wodociągowej, na doprowadzenie wody do kolejnych miejscowości. Wykonane badania hydrogeologiczne wykazały brak na obszarze gminy Klimontów odpowiednich zasobów wód podziemnych, które można by wykorzystać do zaopatrzenia w wodę pitną miejscowości pozbawionych sieci wodociągowej. W tej sytuacji jedyną możliwością zaopatrzenia w wodę

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

miejscowości położonych poza zasięgiem systemu wodociągowego istniejącego na obszarze gminy jest wykorzystanie zasobów wód podziemnych eksploatowanych w gminach ościennych.

W 2021r. dla pozostałych sołectw **woda zakupywana** była z gmin:

- Lipnik – 29 400 m³ dla sołectw: Grabina, Goźlice, Zakrzów, Krobielice, Nasławice, Pęchów, Góry Pęchowskie, Kolonia Zakrzów, Nasławice, Węgrce Szlacheckie, Dziewków, Ossolin, Wilkowice Śniekozy
- Bogoria – 11 830 m³ dla sołectw: Nowa Wieś, Olbierzowice, część Ułanowic
- Iwaniska – 13 251 m³ dla sołectw: Beradz, Płackowice, Pokrzywianka, Konary, Konary - Kolonia
- Samborzec – 4 135 m³ dla sołectw: Byszów, Rogacz
- Obrazów – 591 m³ dla sołectwa część Nasławice
- Osiek – 9 582,00 m³ dla sołectw: Nawodzice, Rybnica, Szymanowice Dolne.

Poniższe tabele prezentują podstawowe wskaźniki dotyczące gminy odnośnie wodociągów m.in. długość sieci, ilość podłączeń oraz średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych.

Tabela 13 Wskaźniki zwodociągowania w Gminie Klimontów

L.p.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2020r.	Stan na dzień 31.12.2021 r.
1.	Wskaźnik zwodociągowania gminy	%	77%	80%
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	153,3	163,1
3.	Podłączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	1620	1644
4.	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	m ³ /miesz./rok	18,5	18,4
5	Podłączenia wodociągowe prowadzące do przedsiębiorstw	szt.	40	42
6	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	4862	4869
7	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	60,09	60,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie oraz danych GUS

Zdecydowanie gorzej wypada poziom skanalizowania gminy. Na terenie Gminy Klimontów wykonanych jest zaledwie 28,6 km zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej. Gmina jest w 27 % skanalizowana. Brak uporządkowania gospodarki sanitarnej na terenie gminy wywiera bardzo niekorzystny wpływ na środowisko naturalne w szczególności zaś na zasoby wodne (bezpośrednio stanowi również znaczący czynnik ograniczający rozwój gminy). Mocną stroną jest fakt, że istniejące sieci są w dobrym stanie technicznym. Istnieje ogromna potrzeba rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, aby zapewnić dostęp do kanalizacji wszystkim mieszkańcom gminy lub budowy przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie budowa sieci jest niezasadna ekonomicznie. Na

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

terenie gminy funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków. Przepustowość oczyszczalni wynosząca 400 m³/d obecnie wykorzystana jest w połowie. Istnieją, więc warunki do rozbudowy tego systemu w oparciu o istniejącą oczyszczalnię.

Tabela 14. Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Klimontów

L.p.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2020r.	Stan na dzień 31.12. 2021 r.
1.	Wskaźnik skanalizowania gminy	%	27%	27%
2.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	28,6	28,6
3.	Podłączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	606	611
4.	Podłączenia kanalizacyjne prowadzące do przedsiębiorstw	szt.	30	30
5.	Ilość zbiorników bezodpływowych na ścieki	szt.	770	770
6.	Ścieki odprowadzane do kanalizacji	m ³ /miesz./rok	26	26
7.	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	2241	2241
8.	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	28,1	28,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie oraz danych GUS

Rada Miejska w Klimontowie w dniu 30.12.2020r. podjęła uchwałę nr XXIX/197/2020 w sprawie wyznaczenia granic aglomeracji Klimontów.

Projektowana max. wydajność oczyszczalni ścieków szacuje się na 2167 RLM, a cała aglomeracja wynosi 2164 RLM obejmująca mieszkańców zameldowanych na stałe:

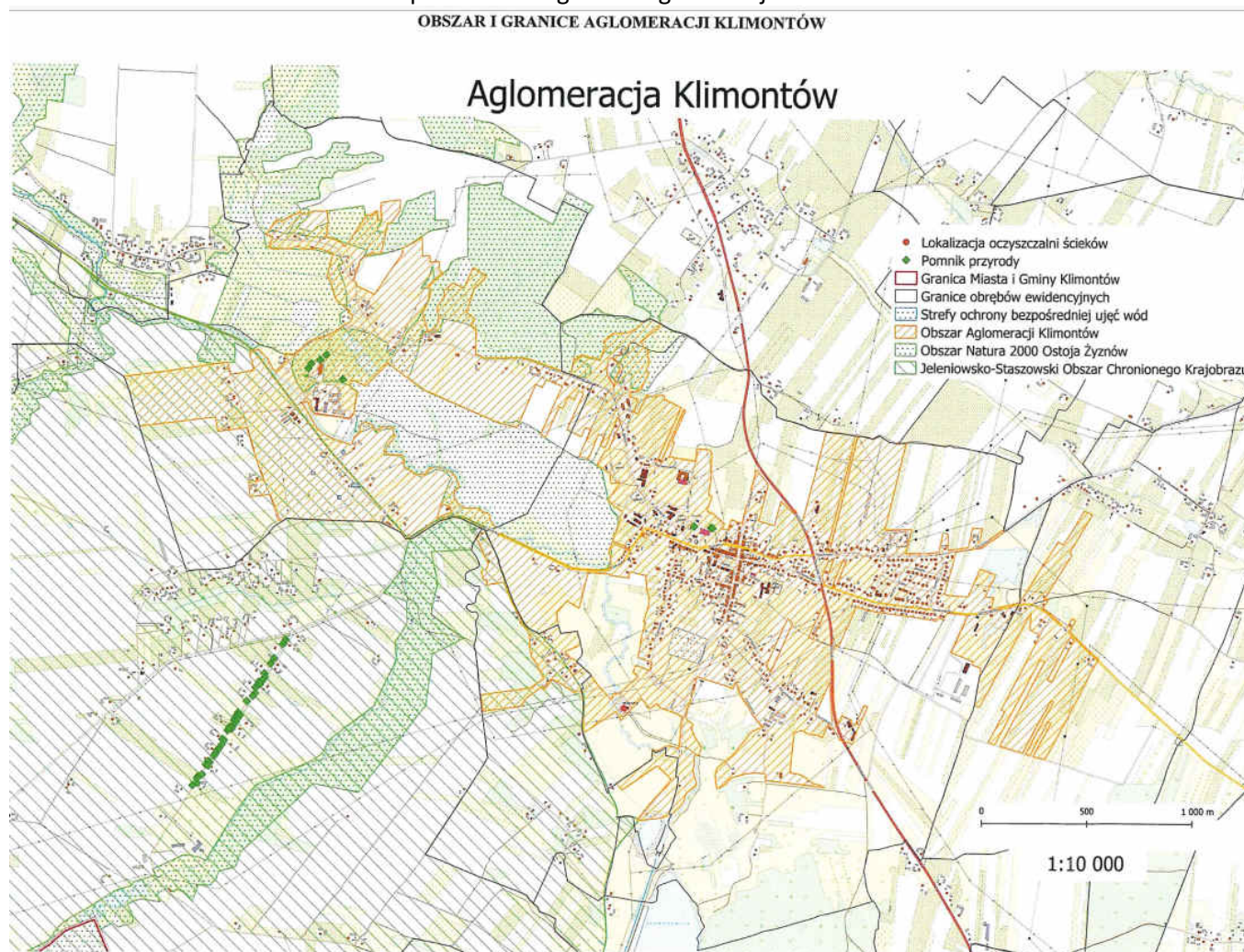
- miasta Klimontów – 1814 mieszkańców,
- Szymanowice Górne – 60 mieszkańców,
- Górki – 216 mieszkańców,
- Adamczowice – 26 mieszkańców.

Razem: 2116

Liczba osób zameldowanych czasowo na obszarze aglomeracji wynosi 48 osób (łącznie daje to 2164 RLM).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Mapa 7 Obszar i granice Aglomeracji Klimontów

Źródło: Uchwała nr XXIX/197/2020 Rady Miejskiej w Klimontowie z 30.12.2020r. w sprawie wyznaczenia granic aglomeracji Klimontów

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tabela 15 Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wg stanu na 30.06.2022r.

L.p.	Sołectwo	Czy dana miejscowość ma dostęp do infrastruktury	
		Wodociągowej	Kanalizacyjnej
1.	Adamczowice		
2.	Beradź	X	
3.	Borek Klimontowski		
4.	Byszów	X	
5.	Byszówka		
6.	Dziewków	X	
7.	Goźlice	X	
8.	Górki	X	X
9.	Góry Pęczowskie	X	
10.	Grabina	X	
11.	Kępie		
12.	Klimontów	X	X
13.	Konary	X	
14.	Konary - Kolonia	X	
15.	Krobielice	X	
16.	Krobielice Pęczowskie		
17.	Nawodzice	X	
18.	Nasławice	X	
19.	Nowa Wieś	X	
20.	Olbierzowice	X	
21.	Ossolin		
22.	Pęczowiec		
23.	Pęczów	X	
24.	Płaczkowice	X	
25.	Pokrzywianka	X	
26.	Przybysławice		
27.	Rogacz	X	
28.	Rybnica	X	
29.	Szymanowice Dolne	X	
30.	Szymanowice Górne	X	X
31.	Śniekozy		
32.	Ułanowice		
33.	Węgrce Szlacheckie	X	
34.	Wilkowice		
35.	Zakrzów	X	

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Klimontów

Potrzeby inwestycyjne Gminy Klimontów w obszarze infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Mimo znacznych inwestycji w tym obszarze w latach 2016-2021 samorząd widzi potrzebę realizacji kolejnych inwestycji w infrastrukturę wodno – kanalizacyjną. W najbliższym czasie planowane są:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- Modernizacja istniejących ujęć wody w miejscowościach Konary Kolonia, Pokrzywianka, Węgre Szlacheckie, Zakrzów, Rybnica,
- modernizacji i/lub rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zarówno na obszarze aglomeracji jak i poza nią,
- budowy stacji uzdatniania wody w Klimontowie,
- rozbudowy i remonty obecnej oczyszczalni zlokalizowanej w Klimontowie,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna.

2.5 Gospodarka odpadami

Odpady komunalne odbierane są od mieszkańców zgodnie z corocznie opracowywanym harmonogramem odbioru odpadów. Odpady te powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, takich jak: obiekty użyteczności publicznej (ośrodki zdrowia, szkoły) oraz infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi). Są to także odpady z terenów otwartych, takie jak: odpady z koszy ulicznych, zmiotki, odpady z przystanków autobusowych, odpady z cmentarzy. Wprowadzona została zbiórka odpadów komunalnych „u źródła”, która zobowiązuje mieszkańców do prowadzenia segregacji odpadów na swojej posesji. Mieszkańcy gminy, selektywnie zebrane odpady gromadzą w kolorowych workach z tworzywa sztucznego o pojemności 120 l, i tak:

- worek koloru żółtego – tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe,
- metal,
- worek koloru niebieskiego – makulatura,
- worek koloru zielonego – szkło,
- worek koloru czarnego - niesegregowane zmieszane odpady komunalne.

Odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na danym obszarze w 2018-2019 roku były odbierane w postaci zmieszanej i selektywnej przez Międzygminny Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o.

Tabela 16 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku

	Jedn. miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	t	1 203,12	1 280,30	1 261,42	1 257,98	1 656,12	1 537,58
ogółem na 1 mieszkańca	kg	146,36	157,32	156,50	157,37	207,35	195,40
z gospodarstw domowych	t	986,56	1 049,85	1 034,36	1 031,54	1 362,54	1 272,66
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	120,02	129,01	128,33	129,04	170,59	161,73

Źródło: Dane GUS, Bank danych lokalnych

Na terenie gminy nie ma czynnego składowiska odpadów i nie ma możliwości odzyskiwania biogazu ze składowisk. Mieszkańcy gminy zamieszkują głównie w zabudowie jednorodzinnej i to oni są głównymi wytwórcami odpadów komunalnych.

Potrzeby gminy w tym obszarze:

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

1. odbiór i zagospodarowanie odpadów zawierających azbest pochodzących z terenu gminy Klimontów,
2. dofinansowanie zbiórek odpadów niekwalifikujących się jako odpady komunalne, m.in. opony nadwymiarowe (np. rolnicze), odbiór folii rolniczej,
3. wyposażenie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w maszyny, urządzenia i środki transportu służące do odbioru odpadów komunalnych /w przypadku świadczenia usług odbioru/.

2.6 Gazownictwo

Przez południowe tereny gminy przebiega trasa magistralnego gazociągu wysokiego ciśnienia Ø250 CN40 Sandomierz-Grzybów oraz wybudowana przy tym gazociągu w rejonie miejscowości Szymanowice Dolne stacja redukcyjno- pomiarowa I^o o przepustowości 3 000 Nm³/h. Obecnie istniejący na terenie gminy system gazowniczy, zasilany z tej stacji, doprowadzony jest jedynie do Klimontowa. Na terenie gminnym sieć gazowa ma długość 22,186 km posiada ona 234 odbiorców. Stopień zgazyfikowania wynosi 9,0%. Szczegółowe dane o sieci gazowej przedstawiono w tabeli.

Tabela 17 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Klimontów w latach 2016- 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
długość czynnej sieci ogółem w m	22 186	22 186	22 186	22 186	22 186
długość czynnej sieci przesyłowej w m	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
długość czynnej sieci dystrybucyjnej w m	16 186	16 186	16 186	16 186	16 186
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	383	384	384	384	391
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	347	348	348	348	355
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	217	227	234	238	330
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	148	157	164	166	185
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	2 813,8	3 040,8	2 998,3	3 314,1	3 466,1
ludność korzystająca z sieci gazowej	712	735	751	754	1 630

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS

Należy stwierdzić, że stopień zgazyfikowania na terenie gminnym jest na niskim poziomie. Gmina Klimontów wspiera pomysły dotyczące rozbudowy infrastruktury gazowej na terenie gminy.

2.7 Energetyka i telekomunikacja

Podstawowym zasilaniem gminy w energię elektryczną jest GPZ 110/15 Klimontów oraz GPZ 110/15 Opatów. Obszar gminy obsługiwany jest w zakresie elektroenergetyki przez Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A. – Rejon Energetyczny w Staszowie przy ul. Krakowskiej 44. W Klimontowie przy ul. Osolińskiej znajduje się Posterunek Energetyczny, który dokonuje przeglądów, konserwacji i remontu oraz budowy urządzeń elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia, oraz Pogotowie Energetyczne usuwające bieżące awarie. W ostatnich latach w wielu miejscowościach gminy przeprowadzona była reelektryfikacja sieci elektroenergetycznych w wyniku, której dobudowano stacje transformatorowe, sieci średniego i niskiego napięcia, przeprowadzono również

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

remont kapitalny sieci niskiego napięcia, jak również wymieniono transformatory na jednostki o większej mocy.

Dostęp do sieci telekomunikacyjnej na terenie Gminy Klimontów zapewniają linie naziemne aktualnie obsługiwane przez Orange S.A. oraz cztery stacje telefonii komórkowej T-Mobile, Plus, Play i Orange.

2.8 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Ważnym elementem infrastruktury technicznej są obiekty szkolne i te o przeznaczeniu integracyjnym w aspekcie sportu, rekreacji i kultury, które pełnią ważne funkcje społeczne. Na terenie gminy Klimontów znajdują się liczne place zabaw, tereny rekreacyjne oraz świetlice wiejskie.

W gminie znajduje się stadion, który posiada około 500 miejsc siedzących. Trybuny stadionu są zadaszone. Nieopodal stadionu znajduje się "Orlik", boisko ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 62x30=1860 m²

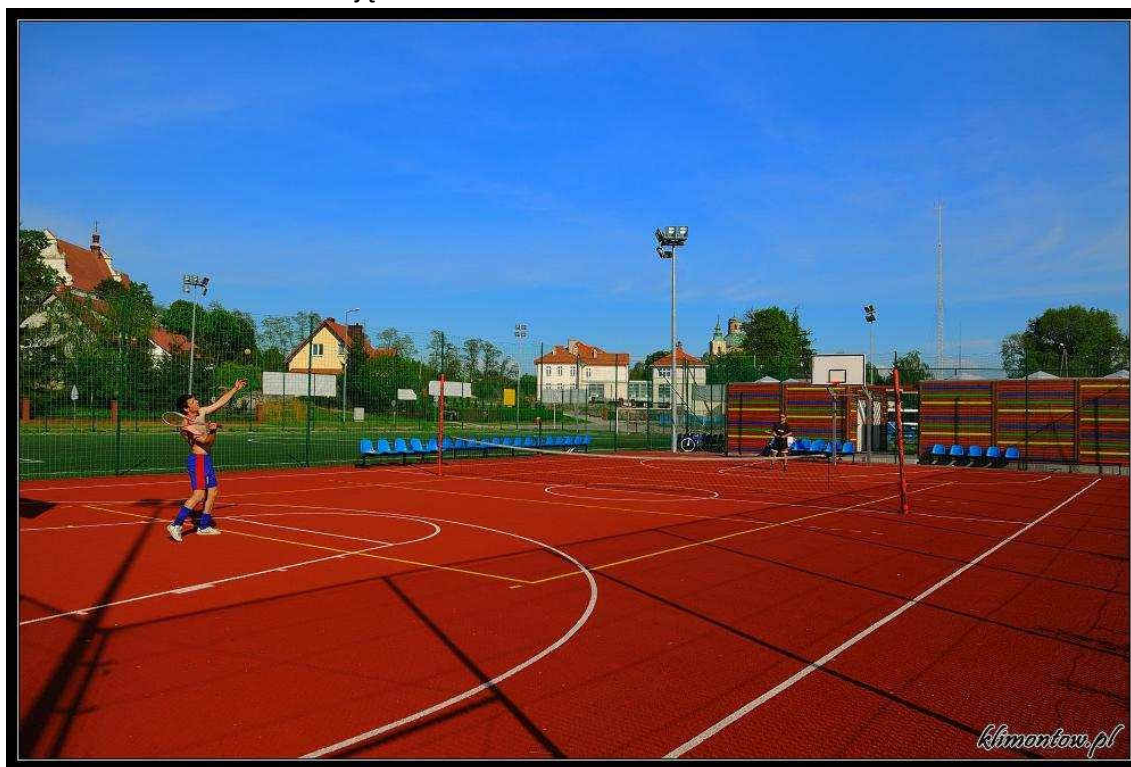
Według danych Urzędu Miasta i Gminy Klimontów, aktualny stan infrastruktury sportowej przedstawia się zgodnie z poniższym zestawieniem

Tabela 18 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Klimontów

L.p.	Miejscowość	Rodzaj (hala sportowa/boisko, itp.)
1.	Klimontów	Siłownia zewnętrzna Ul. Szkolna 1
2.	Klimontów	Siłownia zewnętrzna ul. Zysmana 9
3.	Klimontów	Skatepark, ul. Zysmana 9
4.	Klimontów	Stadion sportowy LKS Klimontowianka, ul. Zysmana 9,
5.	Klimontów	Kompleks boisk „Orlik”, ul. Zysmana 9,
6.	Klimontów	Hala sportowa przy Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II, ul. Zysmana 9,
7.	Klimontów	Boisko sportowe przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Jerzego Ossolińskiego, ul. Szkolna 1,
8.	Klimontów	Siłownia Gminna, ul. Kościelna,
9.	Adamczowice	Plac do gry
10.	Konary	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
11.	Goźlice	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
12.	Ossolin	Boisko do gry przy Szkole Podstawowej
13.	Pęczów	Boisko do gry
14.	Śniekozy	Plac do gry

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Klimontowa

Zdjęcie nr 8 Boisko orlik w Klimontowie

Źródło: <https://klimontow.pl/orlik-2012/>

Potrzeby inwestycyjne Gminy Klimontów w obszarze infrastruktury społecznej oraz sportowo-rekreacyjnej

Mimo dobrej jakości infrastruktury społecznej oraz sportowo-rekreacyjnej będzie oba wymagała w najbliższych latach dodatkowych nakładów (głównie związanych z modernizacją co wynika z naturalnego „starzenia się” obiektów i ich eksploatacji). W najbliższym czasie planowane są następujące inwestycje związane z infrastrukturą sportowo – rekreacyjną:

- remont płyty stadionu LKS Klimontowianka (instalacja odwodnienia oraz systemu nawadniania płyt boiska),
- budowa budynku klubowego wraz z niezbędnym zapleczem socjalnym i gospodarczym przy obiektach LKS Klimontowianka,
- budowa bazy rekreacyjno-sportowej i społecznej (skate-park, korty tenisowe, letnie baseny, boisko ze sztuczną nawierzchnią i balonem, tor rowerowy) przy istniejących obiektach LKS Klimontowianka, budowa siłowni gminnej.

3. Diagnoza sytuacji społecznej

3.1 Ludność i procesy demograficzne

Jednym z warunków rozwoju gminy jest stały wzrost potencjału ludzkiego. Gminy rywalizują o niego poprzez pozyskiwanie nowych mieszkańców, głównie młodych i z wysokimi kwalifikacjami, co z jednej strony pozwala na budowanie lokalnego kapitału społecznego i intelektualnego oraz przyczynia się do „spowolnienia” starzenia się społeczeństwa i „odsunięcie” w czasie działań związanych z tworzeniem oferty dla ludzi starszych. Z drugiej strony, wzrost liczby mieszkańców stanowi źródło potencjalnych przyszłych dochodów gminy. Dla gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich oddalonych od dużych ośrodków miejskich kolejnym ważnym wyzwaniem jest stworzenie warunków dla życia i rozwoju mieszkańców, aby Ci, zwłaszcza w młodym wieku, zdecydowali się pozostać w gminie, a nie migrowali do większych ośrodków.

Na dzień 31.12.2021 r. Gminę Klimontów, według danych Urzędu Miasta i Gminy, zamieszkiwało 7935 osób (o 178 osób mniej niż w 2020 r.), z czego 50,66 % stanowiły kobiety (4043), a 49,33 % mężczyźni (3937).

- Dzieci i młodzież poniżej 18 roku życia – 1387 osób (co stanowiło 17,38 % ogółu mieszkańców).
- Dorośli – 6593 osób (co stanowiło 82,61 % ogółu mieszkańców).

Z ogólnej liczby mieszkańców gminy 23,33 % to mieszkańcy Klimontowa (1862 osób). W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 9,1%. Gęstość zaludnienia w 2021r. na terenie gminy wynosiła 80 os./km² i była niższa niż średnia dla powiatu sandomierskiego (111 os na km²) i niższa niż średnia dla województwa (103 os./km²). 61,0% mieszkańców gminy Klimontów jest w wieku produkcyjnym, 17,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 19 Struktura ludności na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	8 272	8 220	8 138	8 060	7 994	7 987
Kobiet	4 143	4 120	4 107	4 054	4 016	4 030
Mężczyzn	4 129	4 100	4 031	4 006	3 978	3 957
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej w tym	1 220	1 214	1 208	1 177	1 149	1 141
Kobiet	562	573	572	545	535	536
Mężczyzn	658	641	636	632	614	605
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni w tym:	5 438	5 358	5 290	5 209	5 138	5 125
Kobiet	2 491	2 447	2 433	2 397	2 355	2 365
Mężczyzn	2 947	2 911	2 857	2 812	2 783	2 760
w wieku poprodukcyjnym w tym:	1 614	1 648	1 640	1 674	1 707	1 721
Kobiet	1 090	1 100	1 102	1 112	1 126	1 129
Mężczyzn	524	548	538	562	581	592

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

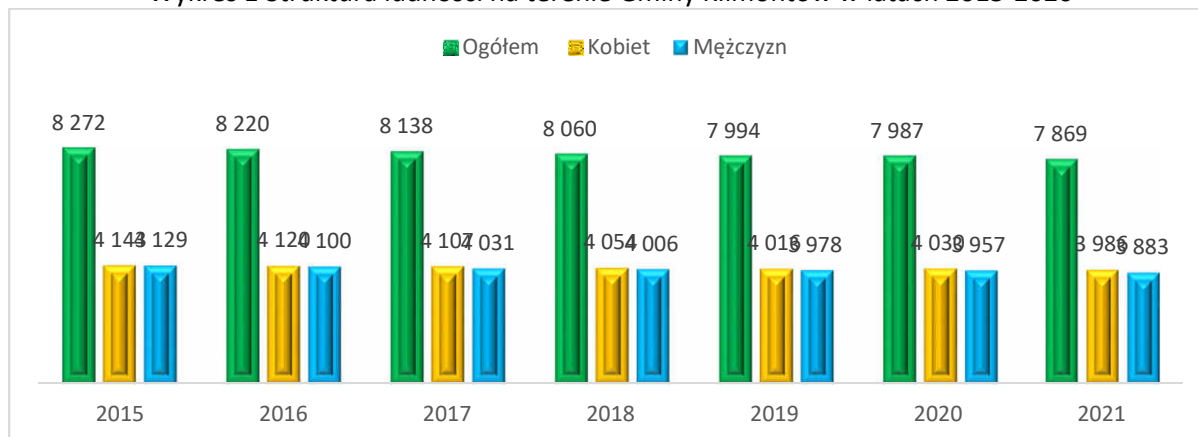
Tabela 20 Statystyka mieszkańców według płci w roku 2021

L.p.	Sołectwo	Stan na 31.12.2021r.		
		Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1.	Adamczowice	211	106	105
2.	Beradz	95	49	46
3.	Borek Klimontowski	115	57	58
4.	Byszów	215	110	105
5.	Byszówka	67	37	30
6.	Dziewków	60	32	28
7.	Goźlice	315	152	163
8.	Górki	215	118	117
9.	Góry Pęczowskie	59	31	28
10.	Grabina	94	51	43
11.	Kępie	61	33	28
12.	Klimontów	1862	993	869
13.	Konary	284	127	157
14.	Konary - Kolonia	255	130	125
15.	Krobielice	211	92	119
16.	Krobielice Pęczowskie	105	53	52
17.	Nawodzice	604	305	299
18.	Nastawice	190	103	87
19.	Nowa Wieś	405	195	210
20.	Olbierzowice	131	68	63
21.	Ossolin	165	90	75
22.	Pęczowiec	79	39	40
23.	Pęczów	395	190	205
24.	Płaczkowice	55	25	30
25.	Pokrzywianka	252	133	119
26.	Przybysławice	153	71	82
27.	Rogacz	110	45	65
28.	Rybnica	82	38	44
29.	Szymanowice Dolne	212	111	101
30.	Szymanowice Górne	181	89	92
31.	Śniekozy	80	37	43
32.	Ułanowice	218	110	108
33.	Węgrce Szlacheckie	85	46	39
34.	Wilkowice	113	51	62
35.	Zakrzów	246	126	120
	Razem	7980	4043	3937

GUS: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

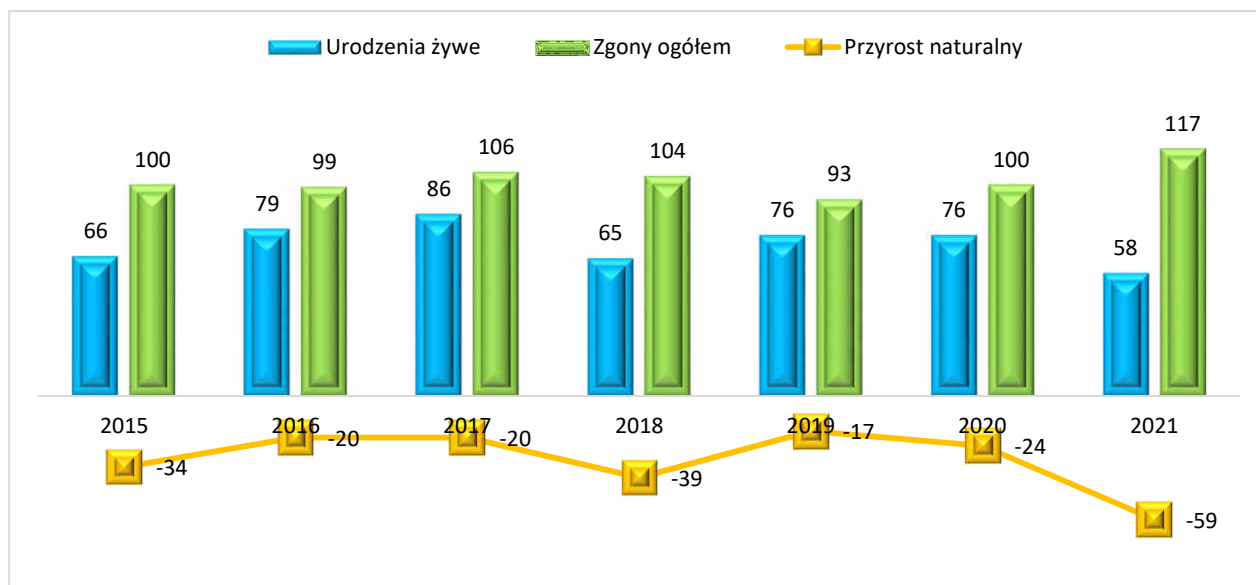
Wykres 1 Struktura ludności na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2021r. Gmina Klimontów miała ujemny przyrost naturalny wynoszący -54. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,00 na 1000 mieszkańców gminy Klimontów. W 2021 roku urodziło się 56 dzieci, w tym 55,1% dziewczynek i 44,9% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,89 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 21 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe	66	79	86	65	76	76	58
Kobiet	36	49	46	27	37	43	32
Mężczyzn	30	30	40	38	39	33	26
Zgony ogółem	100	99	106	104	93	100	117
Kobiet	38	52	41	47	42	41	52

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Mężczyzn	62	47	65	57	51	59	65
Zgony niemowląt	0	1	0	0	0	0	0
Kobiet	0	0	0	0	0	0	0
Mężczyzn	0	1	0	0	0	0	0
Przyrost naturalny	-34	-20	-20	-39	-17	-24	-59
Kobiet	-2	-3	5	-20	-5	2	-20
Mężczyzn	-32	-17	-25	-19	-12	-26	-39

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Procesy starzenia się społeczeństwa

Starzenie się społeczeństwa to proces biologiczny związany z konkretnymi zmianami demograficznymi i oznacza, że w danej populacji jest więcej osób starszych niż młodszych. Starzenie się społeczeństwa polskiego, jak i europejskiego zaobserwowano już dość dawno (i mimo różnych inicjatyw) tego procesu nie udało się na razie zatrzymać. Starzejące się społeczeństwo to poważne zagrożenie dla stabilności gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

Średni wiek mieszkańców gminy Klimontów w 2021r. wynosił 41,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 22 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Klimontów w 2021r

	kobiet	mężczyzn
ogółem	3986	3883
0-4	169	167
5-9	167	162
10-14	183	249
15-19	194	215
20-24	244	237
25-29	305	303
30-34	271	285
35-39	297	306
40-44	284	315
45-49	257	273
50-54	259	290
55-59	226	226
60-64	230	261
65-69	252	221
70 i więcej	648	373

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyczyny starzenia się społeczeństwa to m.in.:

- wydłużenie się życia osób starszych związane z rozwojem opieki medycznej, zdolnością hamowania wielu chorób, wcześniejszego ich diagnozowania i leczenia,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

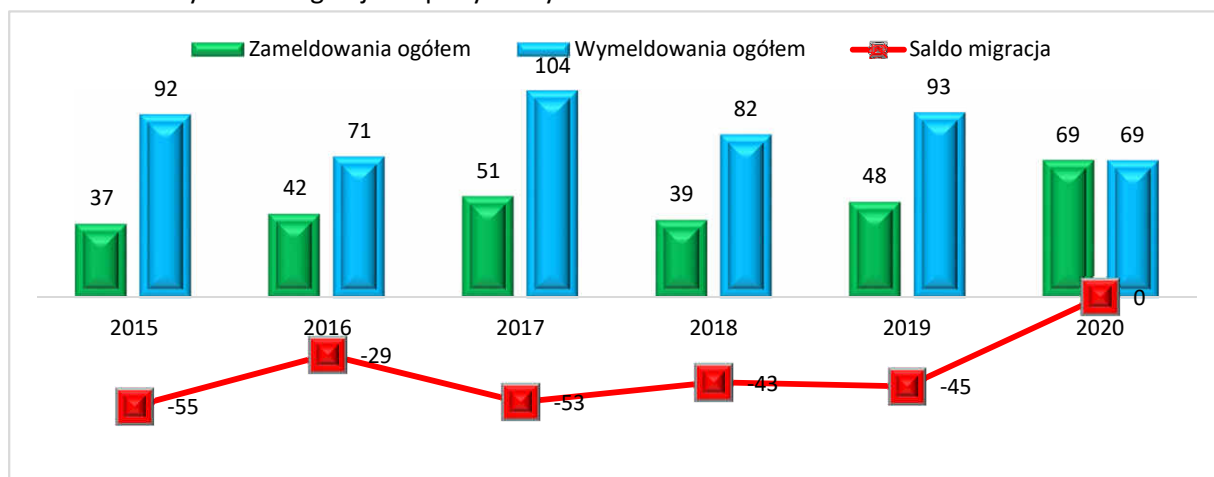
- spadek przyrostu naturalnego związany z różnymi czynnikami: coraz późniejszym urodzeniem pierwszego dziecka, innym modelem rodziny (najczęściej 2+1, a nie jak jeszcze kilkanaście lat temu 2+2 czy 2+3).

Na etapie Diagnozy zidentyfikowano następujące obszary pomocy dla seniorów, które należy rozwijać:

- usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym,
- organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+,
- posiłki z dowozem do domu,
- pomoc sąsiedzka,
- lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii,
- rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach,

W 2020 roku zarejestrowano 68 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 69 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Klimontów -1. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1.

Wykres 3 Migracja na pobyt stały w Gminie Klimontów w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku 50,3% zgonów w gminie Klimontów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 27,0% zgonów w gminie Klimontów były nowotwory, a 2,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Klimontów przypada 12.5 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju.

Prognoza demograficzna 2030

Według „Prognozy ludności na lata 2014-2050” opracowanej przez GUS ogólna liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również powiatu sandomierskiego będzie sukcesywnie spadać do roku 2050.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tabela 23 Prognoza demograficzna dla powiatu sandomierskiego i województwa Świętokrzyskiego do roku 2050r.

Wyszczególnienie	2030	2040	2050
Ogółem powiat sandomierski	70 579	63 818	56 224
Mężczyźni	34 595	31 363	27 879
Kobiety	35 984	32 455	28 345
Ogółem województwo świętokrzyskie	1 157 417	1 071 560	976 938
Mężczyźni	564,561	522,939	479,846
Kobiety	592,856	548,621	497,092

Źródło: Opracowanie własne wg danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Prognozy demograficzne dla Gminy Klimontów również wskazują na spadek liczby ludności.

Tabela 24 Prognoza ludności Gminy Klimontów na lata 2025-2030

Płeć	Wiek	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	Ogółem	7 774	7 725	7 673	7 623	7 571	7 516
	przedprodukcyjny 0-17	1 271	1 245	1 203	1 188	1 173	1 158
	produkcyjny 18-59/64	4 661	4 641	4 626	4 574	4 532	4 482
	mobilny 18-44	2 823	2 780	2 720	2 648	2 583	2 519
	niemobilny 44-59/64	1 838	1 861	1 906	1 926	1 949	1 963
	poprodukcyjny 60+/65+	1 842	1 839	1 844	1 861	1 866	1 876
	0-14	1 009	1 001	992	995	996	988
	15-59	4 734	4 697	4 628	4 549	4 484	4 418
	60+	2 031	2 027	2 053	2 079	2 091	2 110
	15-64	5 163	5 111	5 071	5 005	4 945	4 901
	65+	1 602	1 613	1 610	1 623	1 630	1 627
	80+	363	382	398	398	415	429
	Mężczyźni	Ogółem	3 896	3 869	3 841	3 811	3 778
przedprodukcyjny 0-17		661	637	614	604	595	581
produkcyjny 18-64		2 516	2 515	2 519	2 494	2 476	2 463
mobilny 18-44		1 476	1 458	1 425	1 398	1 355	1 322
niemobilny 44-64		1 040	1 057	1 094	1 096	1 121	1 141
poprodukcyjny 65+		719	717	708	713	707	701
0-14		513	507	496	503	500	501
15-59		2 475	2 457	2 428	2 377	2 346	2 309
60+		908	905	917	931	932	935
15-64		2 664	2 645	2 637	2 595	2 571	2 543
65+		719	717	708	713	707	701
80+		114	120	122	124	132	139
Kobiety		Ogółem	3 878	3 856	3 832	3 812	3 793
	przedprodukcyjny 0-17	610	608	589	584	578	577
	produkcyjny 18-59	2 145	2 126	2 107	2 080	2 056	2 019
	mobilny 18-44	1 347	1 322	1 295	1 250	1 228	1 197

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

niemobilny - 44-59	798	804	812	830	828	822
poprodukcyjny 60+	1 123	1 122	1 136	1 148	1 159	1 175
0-14	496	494	496	492	496	487
15-59	2 259	2 240	2 200	2 172	2 138	2 109
60+	1 123	1 122	1 136	1 148	1 159	1 175
15-64	2 499	2 466	2 434	2 410	2 374	2 358
65+	883	896	902	910	923	926
80+	249	262	276	274	283	290
15-49	1 746	1 717	1 678	1 641	1 587	1 560

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Prognoza dla gminy, pomimo istotnie skróconego horyzontu czasowego w porównaniu do prognoz dla powiatów i województw, również pokazuje szybki proces starzenia się ludności, który będzie miał miejsce w niedalekiej przyszłości. Według prognozy GUS do roku 2030 na obszarze Gminy Klimontów należy spodziewać się:

- spadku liczby ludności względem roku 2020 o 353 osoby tj. 4,49%. Według prognoz w 2030 roku teren gminy będzie mieszkać 7516 osoby, w tym 3771 kobiet i 3745 mężczyzn,
- znacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, który będzie wynosić 25% ogółu ludności. Wskaźnik dotyczący liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym wśród kobiet wzrośnie względem 2016r. o 4,5%, zaś wśród mężczyzn o 5,3%,
- zmaleje również liczby osób w wieku przedprodukcyjnym względem 2016r. z poziomu 17,8% do 15,4%
- spadnie liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym z poziomu 62,1% do 59,6%

Tabela 25 Struktura ludności w Gminie Klimontów w roku 2016 i 2030 wg prognoz GUS

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Ogółem	Ogółem
przedprodukcyjny	17,8	15,4
produkcyjny	62,1	59,6
poprodukcyjny	20,0	25,0

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Mężczyźni	Mężczyźni
przedprodukcyjny	18,5	15,5
produkcyjny	68,1	65,8
poprodukcyjny	13,4	18,7

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
	2016	2030
	Kobiety	Kobiety
przedprodukcyjny		
produkcyjny		
poprodukcyjny		

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

przedprodukcyjny	17,1	15,3
produkcyjny	56,2	53,5
poprodukcyjny	26,7	31,2

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

Prognozuje się, że przyrost naturalny będzie w każdym roku ujemny. Dodatkowo na tak znaczny odpływ mieszkańców będzie miała wpływ migracja wewnętrzna, która również będzie się utrzymywać na ujemnym poziomie.

Tabela 26 Ruch naturalny i wędrownkowy – prognoza GUS

Rok	Ludność, stan w dniu 31 XII	Ruch naturalny		Migracje wewnętrzne na pobyt stały			Migracje zagraniczne na pobyt stały	
		Urodzenia	Zgony	Napływ	Odpływ	Saldo	Imigracja	Emigracja
2025	7 774	66	89	47	74	-27	1	0
2026	7 725	65	87	45	73	-28	1	0
2027	7 673	62	88	45	72	-27	1	0
2028	7 623	61	87	45	71	-26	2	0
2029	7 571	58	86	44	70	-26	2	0
2030	7 516	56	87	43	69	-26	2	0

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

Wszystkie powyższe zjawiska powinny zostać uwzględnione w dokumencie strategicznym, bowiem np. wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym sugeruje potrzeby w zakresie infrastruktury społecznej, kulturalnej, a także w zakresie organizacji czasu wolnego seniorów np. poprzez działalność Klubów Seniora.

Najważniejsze konsekwencje procesów demograficznych w gminie to:

- 1) spadek liczby urodzeń,
- 2) zwiększanie się udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności i rozwój zjawiska starzenia demograficznego (dodatkowo przyczyną starzenia demograficznego jest wydłużenie się okresu trwania życia ludzkiego, które bezpośrednio prowadzi do zwiększenia się udziału osób starszych w społeczeństwie),
- 3) istotny wpływ na sytuację demograficzną w gminie mają też procesy migracyjne, które prowadzą do znacznego zmniejszenia odsetka osób młodych w lokalnej społeczności.

Tabela 27 Podsumowanie struktury ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2015 i 2021

PODUMOWANIE 2015/2021	Klimontów	
	2015	2021
Ogółem	8 272	7 869
Kobiet	4 143	3 986
Mężczyzn	4 129	3 883

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

SPADEK/WZROST	-403	
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej w tym	1 220	1 097
Kobiet	562	519
Mężczyzn	658	578
SPADEK/WZROST	-123	
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni w tym:	5 438	5 358
Kobiet	2 491	2 447
Mężczyzn	2 947	2 911
SPADEK/WZROST	-80	
w wieku poprodukcyjnym w tym:	1 614	1 724
Kobiet	1 090	1 130
Mężczyzn	524	594
SPADEK/WZROST	110	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Z analizy danych wynika że na przestrzeni 6 lat (2015/2021) odnotowano następujące zjawiska demograficzne:

- znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym - zjawisko starzenia się społeczeństwa,
- spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (80 osób),
- znaczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym (aż 123 osoby).

Reasumując diagnozę sytuacji demograficznej w Gminie Klimontów wydaje się stabilna. Jednak perspektywy sugerują, że mieszkańców będzie ubywać, zwłaszcza w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a przybywać będzie seniorów w wieku poprodukcyjnym, co jest zjawiskiem negatywnym. Szczególnie mocno mogą odczuć to zjawisko sołectwa o największej liczbie mieszkańców oraz najmniejsze, gdzie będzie narastał problem osób starszych i samotnych. Dlatego na obszarze całej Gminy należy zadbać o to, aby zapewnić właściwe rozwiązania wspierające dla osób w wieku poprodukcyjnym, które z jednej strony umożliwią wykorzystanie potencjału i wiedzy tych osób, a drugiej pozwolą na godne starzenie się.

Niżej wymienione sołectwa wydają się najbardziej zagrożone wyludnieniem się:

Tabela 28 Miejscowości z liczbą mieszkańców poniżej 100 osób wg stanu na 31.12.2021r.

L.p.	Miejscowości poniżej 100 mieszkańców	Liczba mieszkańców
1.	Beradz	95
2.	Węgrce Szlacheckie	85
3.	Śniekozy	80
4.	Pęchowiec	79
5.	Byszówka	67
6.	Dziewków	60
7.	Góry Pęchowskie	59
8.	Grabina	94
9.	Rybnica	82

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

10.	Kępie	61
11.	Płaczkowice	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie

3.2 Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie realizuje zadania zlecone i zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej (na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) oraz zadania wynikające z innych ustaw, uchwał Rady Miejskiej, zgodnie z pełnomocnictwami udzielonymi przez Burmistrza.

W roku 2021 r. ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji skorzystało **422 osoby** w gminie. Z pomocy społecznej skorzystało 308 rodzin i 834 osoby w rodzinach. Udzielono 18 228 świadczeń niepieniężnych dla 243 osób i 1 350 świadczeń pieniężnych dla 188 osób. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy ośrodka jest długotrwała lub ciężka choroba lub bezrobocie.

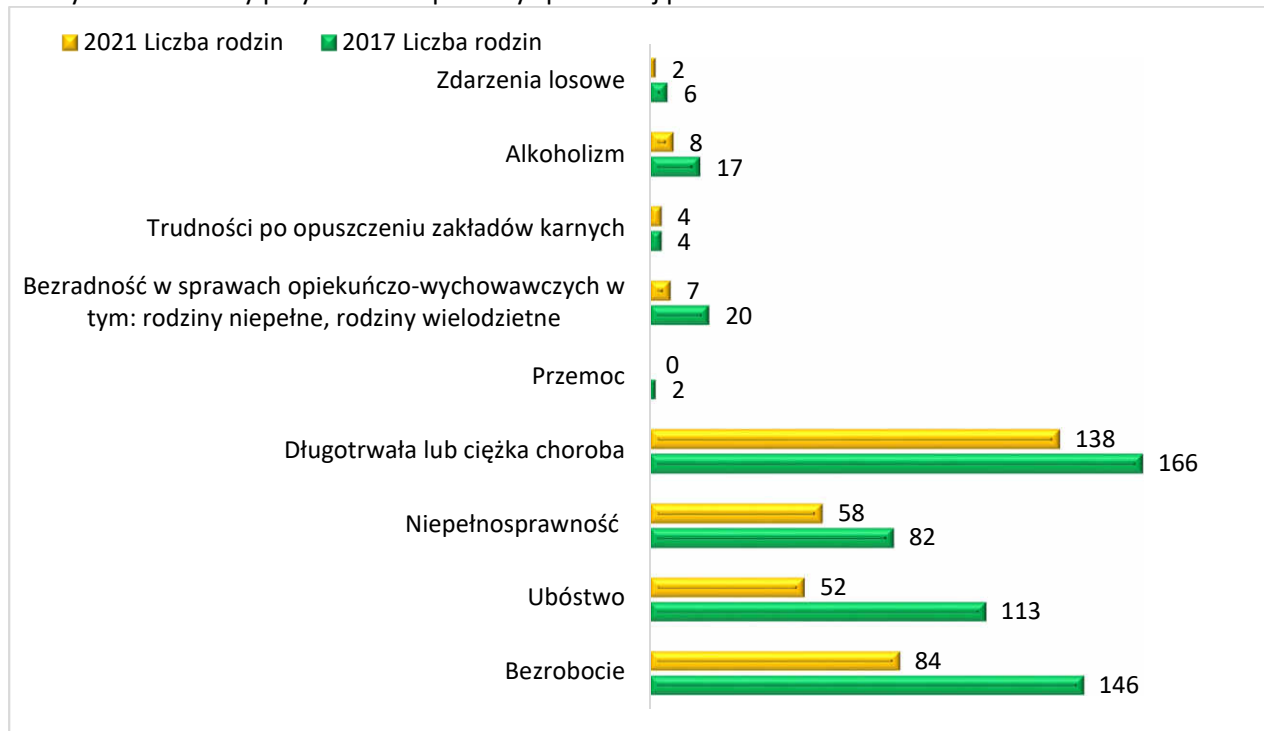
Tabela 29 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r.

	2017		2021	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Bezrobocie	486	146	251	84
Ubóstwo	314	113	136	52
Niepełnosprawność	121	82	85	58
Długotrwała lub ciężka choroba	432	166	325	138
Przemoc	9	2	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym: rodziny niepełne, rodziny wielodzietne	75	20	27	7
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	4	4	4	4
Alkoholizm	28	17	9	8
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	18	6	2	2

Źródło: dane GOPS w Klimontowie

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Wykres 4 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Klimontowie

W 2021 r. Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z CARITS udzielił pomocy żywnościowej dla 1646 osób z terenu Gminy Klimontów. W stosunku do roku 2020 z pomocy żywnościowej skorzystało o 93 osoby mniej (w 2020 r. udzielono pomocy 1739 osobom).

Ośrodek prowadził świetlicę środowiskową w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Klimontowie w ramach trwałości projektu „Klimontowska Świetlica Środowiskowa” realizowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej znacznie ograniczyła pandemia koronawirusa i związane z nią nałożone obostrzenia rządowe. Nie mniej jednak świetlica zapewniła dzieciom i młodzieży opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawy, rozwój zainteresowań oraz wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych. Dorośli natomiast skorzystali z zajęć dotyczących uzależnień, radzenia sobie ze stresem oraz emocjami, metod rozwiązywania konfliktów, budowy pozytywnego wizerunku, współpracy w grupie, komunikacji interpersonalnej i wielu innych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Klimontowie realizował Program „Wspieraj Seniora”. Program zakładał wsparcie gmin w zakresie organizacji i realizacji usługi wsparcia polegającego na dostarczaniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby w tym artykuły spożywcze, środki ochrony osobistej dla osób w wieku 70 lat i więcej, które ze względu na trwający stan pandemii pozostawali w swoich domach. W szczególnych przypadkach pomoc mogła być udzielona osobom poniżej 70 roku życia. W 2021 r. z pomocy takiej skorzystało 17 osób: 15 osób powyżej 70 roku życia i 2 osoby poniżej 70 roku życia (zgłoszone przez Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Sandomierzu z uwagi na zarażenie wirusem SARS- COV-2. Odnotowano 90 zgłoszeń.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Z dniem 1 września 2021 r. rozpoczął w Klimontowie działalność ośrodek wsparcia pod nazwą **Dzienny Dom „Senior+”**, działający w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Klimontowie. Celem placówki jest tworzenie warunków i możliwości dla aktywnego starzenia się seniorów poprzez zapewnienie wsparcia seniorom umożliwiające im korzystanie z oferty na rzecz ich społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej obejmującej m.in. usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. Z usług oferowanych przez ośrodek wsparcia skorzystało 15 osób.

Potrzeby gminy w obszarze pomocy społecznej:

1. Tworzenie nowych lub wspieranie obecnie funkcjonujących świetlic środowiskowych jako elementu pomocy Rodzinom w codziennym funkcjonowaniu.
2. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynkach użyteczności publicznej m.in. w Urzędzie Miasta i Gminy.
3. Wsparcie dla seniorów:
 - usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym,
 - organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+,
 - posiłki z dowozem do domu,
 - pomoc sąsiedzka,
 - lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii,
 - rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach.
4. Usługi społeczne skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, m. in. z powodu: długotrwałego bezrobocia, braku motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawności, niskich kompetencji społecznych i zawodowych, a także osoby biernie zawodowo. W ramach usług społecznych planuje się kompleksową aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem:
 - wsparcie psychologiczne,
 - wsparcie zdrowotne,
 - kursy i doradztwo zawodowe,
 - staże zawodowe,
 - wsparcie w podjęciu zatrudnienia.
5. Tworzenie kolejnych oraz rozwijanie obecnie funkcjonujących placówek wsparcia i opieki całodobowej.
6. Aktywizacja osób w wieku senioralnym.

3.3 Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Klimontów funkcjonują 2 placówki służby zdrowia:

- NZOZ - Ewa Mrozowska w Klimontowie ul. Sandomierska 61,
- NZOZ „GMR” w Goźlice 40-Kwapiński Dariusz ul. Zysmana 13 w Klimontowie

W skład wchodzi NZOZ - Ewa Mrozowska

- Poradnia Lekarza POZ,
- Poradnia Dla Dzieci,
- Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej,
- Pracownia Fizjoterapii,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- Gabinet Medycyny Pracy,
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
- Gabinet Pielęgniarki Środowiskowej -Rodzinnej,
- Gabinet Położnej Środowiskowej – Rodzinnej,
- Gabinet Medycyny Szkolnej,
- Punkt Szczepień,
- Gabinet Zabiegowy,
- Poradnia Ginekologiczna.

NZOZ „GMR” w Goźlice - posiada następujące komórki organizacyjne:

- Gabinet Medycyny Szkolnej,
- Gabinet Medycyny Szkolnej,
- Gabinet Pielęgniarki Środowiskowej -Rodzinnej,
- Gabinet Zabiegowy,
- Poradnia dla dzieci,
- Poradnia Lekarza POZ,
- Punkt Szczepień.

Według danych GUS na terenie gminy Klimontów w 2021r. udzielono 46 939 porad medycznych. Ponadto, w gminie zlokalizowane są trzy apteki, które zapewniają potrzeby mieszkańców.

Tabela 30 Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość udzielanych porad	50 898	49 773	53 309	53 043	51 759	44 826	46 939

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Według stanu na dzień 18.07.2022 na terenie Gminy Klimontów w pełni zaszczepionych jest 52,6% mieszkańców (tj. 4203 osób). Liczba osób zaszczepionych minimum jedną dawką wynosi 4 323.

Tabela 31 liczba osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 (stan na 18.07.2022)

COVID	liczba osób zaszczepionych	% zaszczepienia
zaszczepieni 1 dawką	4 323	54,1%
w pełni zaszczepieni	4 203	52,6%
Przedział wiekowy	Liczba zaszczepionych min. 1 dawką	Liczba w pełni zaszczepionych
0-11 lat	39	34
12-19 lat	242	233
20-39 lat	1149	1112
40-59 lat	1370	1334
60-69 lat	706	692
70+	817	798

Źródło: <https://www.gov.pl/web/szczepienia-gmin#/poziomwyszczepienia>

Ośrodki zdrowia w najbliższym czasie należy doposażyć w nowoczesny sprzęt oraz rozszerzyć zakresu usług skierowanych do seniorów np. fizjoterapia, rehabilitacja.

3.4 Edukacja i wychowanie

Edukacja jest bardzo ważną dziedziną życia społecznego, dlatego dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia należy stworzyć spójny i efektywny program działań służących optymalnemu rozwojowi najważniejszych podmiotów edukacji – dziecka na etapie wczesnoszkolnym, ucznia i dorosłego uczestnika kształcenia ustawicznego, a także nauczyciela, zaangażowanego w proces edukacji.

Na terenie gminy Klimontów funkcjonuje 5 publicznych szkół podstawowych, Liceum Ogólnokształcące i 5 przedszkoli/punktów przedszkolnych, 2 żłobki. Dzieci na każdym etapie rozwoju począwszy od okresu niemowlęcego mają zapewnioną opiekę i edukację.

Gmina Klimontów jest organem prowadzącym dla:

- Przedszkola Samorządowego,
- Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jerzego Ossolińskiego w Klimontowie,
- Liceum Ogólnokształcącego im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Klimontowie – zadanie przejęte od Powiatu Sandomierskiego od 01.09.2019 r.
- Żłobka Gminnego w Klimontowie.

Pozostałe placówki oświatowe na terenie gminy prowadzone są przez stowarzyszenia. Dotyczy to szkół podstawowych w Goźlicach, Konarach, Nawodzicach i Ossolinie, Punktu Przedszkolnego w Konarach i Niepublicznego Przedszkola w Nawodzicach. Na terenie gminy funkcjonuje także Przedszkole Sióstr Imienia Jezus prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszego Imienia Jezus pod opieką Maryi Panny Wspomożenia Wiernych oraz Przedszkole Terapeutyczne przy Fundacji Szlachetne Anioły.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby dzieci w wielu szkolnym. Od roku 2013/2014 w szkołach zmniejszyła się liczba dzieci o 138 osoby. Cieszy, że w stosunku do poprzedniego roku szkolnego, w roku szkolnym 2021/2022 odnotowano wzrost dzieci w wieku szkolnym o 23 osoby.

Tabela 32 łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych

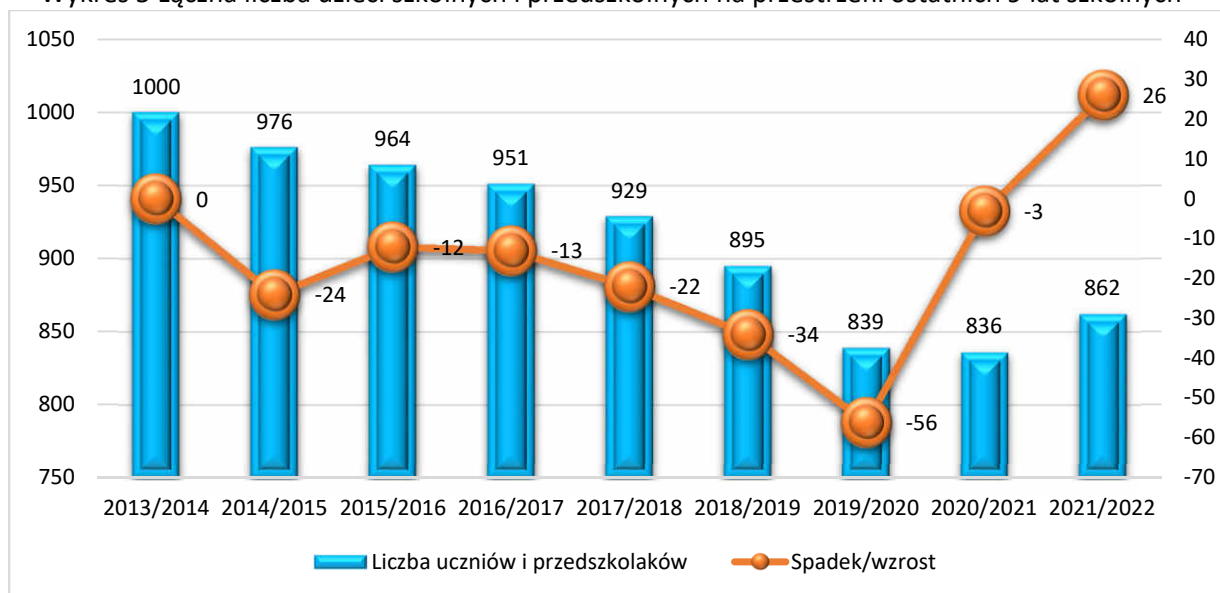
Rok szkolny	Liczba uczniów i przedszkolaków
2013/2014	1000
2014/2015	976
2015/2016	964
2016/2017	951
2017/2018	929
2018/2019	895
2019/2020	839
2020/2021	836

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2021/2022	862
-----------	-----

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Wykres 5 Łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych

Źródło: opracowanie własne

W roku szkolnym 2021/2022 łącznie we wszystkich szkołach podstawowych i w liceum ogólnokształcącym na terenie gminy uczyło się 574 dzieci, tj. o 13 dzieci mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych uczęszcza łącznie 288 dzieci, tj. o 39 przedszkolaków więcej niż w poprzednim roku szkolnym. W Liceum Ogólnokształcącym im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Klimontowie uczy się 45 uczniów w 4 oddziałach. W Publicznej Szkole Podstawowej im. J. Ossolińskiego w Klimontowie uczy się 407 uczniów w 20 oddziałach, a w Przedszkolu Samorządowym – 140 przedszkolaków w 6 oddziałach. Od 1 października 2020 r. funkcjonuje Żłobek Gminny w Klimontowie do którego uczęszcza 14 dzieci. Szczegółowe dane prezentujące jaka liczba dzieci uczęszczała do poszczególnych szkół/przedszkoli została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Tabela 33 Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych Gminy Klimontów w roku szkolnym 2021/2022 (SIO stan 30 września 2021)

L.p.	Nazwa placówki oświatowo-wychowawczej	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022				
		Liczba oddziałów	Oddział I-VIII		I-III LO	Razem
			I-III	IV-VIII		
Uczniowie szkół prowadzonych i dotowanych przez Gminę Klimontów, na których przekazywana jest subwencja oświatowa						
1.	Liceum Ogólnokształcące	4			45	45
2.	PSP Klimontów	20	138	269		407
3.	SP w Konarach	7	15	25		40
4.	SP w Goźlicach	7	8	31		39
5.	SP w Nawodzicach	4	5	12		17

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

6.	SP w Ossolinie	7	7	19		26
Razem		49	173	356		574
Wychowanie przedszkolne – zadanie własne gminy						
L.p.	Nazwa placówki oświatowo-wychowawczej	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022				Razem liczba uczniów
		Liczba oddziałów	Poniżej oddziału „0”	Oddział „0”		
				5 latki	6 latki	
7.	Przedszkole Samorządowe	6	69	43	28	140
8.	Punkt Przedszkolny w Konarach	1	11	0	0	11
9.	Oddział „0” w Konarach	1	0	0	3	3
10.	Oddział Przedszkolny w Goźlicach	2	13	6	5	24
11.	Oddział „0” w SP Nawodzice	1	0	2	3	5
12.	Oddział Przedszkolny w Ossolinie	2	9	0	3	12
13.	Przedszkole Sióstr Imienia Jezus	4	42	15	19	76
14.	Niepubliczne Przedszkole w Nawodziecach	1	11	0	0	11
15.	Przedszkole Terapeutyczne przy Fundacji Szlachetne Anioły	2	1	3	2	6
Razem		20	156	69	63	288

Zajęcia lekcyjne w Publicznej Szkole Podstawowej im. Jerzego Ossolińskiego w Klimontowie prowadzone są w budynku przy ul. Szkolnej 1 – klasy I-VI (253 uczniów) oraz w budynku przy ul. Zysmana - kl. VII-VIII (154 uczniów). W obu budynkach prowadzone są zajęcia świetlicowe i dożywianie.

Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Szczególnej uwagi wymaga problem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najliczniejszą grupę stanowią uczniowie o obniżonych funkcjach percepcyjno – motorycznymi. Dzieci z tego rodzaju dysfunkcją uczestniczą w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych. Natomiast uczniowie z zaburzeniami mowy korzystają z terapii logopedycznej. Kolejną grupę stanowią dzieci niepełnosprawne. Dyrektor szkoły ma obowiązek zorganizować naukę dziecku niepełnoprawnemu na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. Decyzja o liczbie godzin podejmowana jest przez dyrektora szkoły i organ prowadzący po uzyskaniu orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub indywidualnego nauczania systemem szkoły specjalnej z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Działalność dydaktyczna (przedmiotowa), wychowawczo-opiekuńcza szkoły wspierana jest dodatkowymi godzinami, które można podzielić na następujące kategorie zajęć z uczniami:

1. opieka świetlicowa,
2. praca biblioteki szkolnej,
3. praca pedagoga szkolnego,
4. dodatkowe zajęcia i czynności wspomagające naukę i rozwój uczniów np. zajęcia logopedyczne, rewalidacyjne, rozwijające kompetencje kluczowe.

Zarówno w Przedszkolu Samorządowym, w Publicznej Szkole Podstawowej w Klimontowie i w szkołach podstawowych prowadzonych przez stowarzyszenia prowadzona jest specjalna organizacja nauki dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Z takiej formy nauczania korzysta łącznie 30 dzieci, z tego: w Przedszkolu Samorządowym 4 uczniów, w Publicznej Szkole Podstawowej 15 uczniów i 11 uczniów w szkołach prowadzonych przez stowarzyszenia oraz w Przedszkolu Sióstr Imienia Jezus w Klimontowie.

Wyniki uzyskane w ogólnopolskich egzaminach

Osiągnięcia edukacyjne uczniów są badane co roku poprzez egzaminy zewnętrzne. Reforma systemu oświaty przeprowadzona w 2017 roku zlikwidowała gimnazja oraz zmodyfikowała system klas podstawowych z 1-6 na klasy 1-8. Reforma, po ukończeniu szkoły podstawowej, wprowadziła (do wyboru):

- 4-letnie liceum ogólnokształcące,
- 5-letnie technikum,
- 3-letnią szkołę branżową I stopnia,
- 2-letnią szkołę branżową II stopnia.

Od roku szkolnego 2017/18 nie prowadziło się już rekrutacji do klas I dotychczasowego gimnazjum oraz zasadniczej szkoły zawodowej (przekształcanej w szkołę branżową I stopnia). 31 sierpnia 2019 roku był ostatnim dniem funkcjonowania tych szkół w ustroju szkolnym.

Sprawdzian 8-klasy

Tabela 34 Wyniki uczniów szkół podstawowych z egzaminu ósmoklasisty rok 2022

l.p.	nazwa	przedmiot	W szkole		Gminie ⁶	Powiecie	Województwie	Kraju
			Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
rok 2022								
1	PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JERZEGO OSSOLIŃSKIEGO W	Język angielski	84	46	46	60	65	67
		Matematyka	84	43	43	53	57	57

⁶ Średnia dla gminy została podzielona na obszar miasta i obszar wiejski

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

	KLIMONTOWIE - ul. Szkolna 1 Klimontów	Język polski	84	47	47	55	59	60
2	SZKOŁA PODSTAWOWA W OSSOLINIE – Ossolin 21	Język angielski	3	-	67	60	65	67
		Matematyka	3	-	53	53	57	57
		Język polski	3	-	60	55	59	60
3	SZKOŁA PODSTAWOWA W NAWODZICACH - Nawodzice 80	Język angielski	6	42	67	60	65	67
		Matematyka	6	33	53	53	57	57
		Język polski	6	57	60	55	59	60
4	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. BOHATERÓW BITWY POD KONARAMI W KONARACH - Konary 88	Język angielski	6	51	67	60	65	67
		Matematyka	6	67	53	53	57	57
		Język polski	6	66	60	55	59	60
5	SZKOŁA PODSTAWOWA W GOŻLICACH – Goźlice 28	Język angielski	7	49	67	60	65	67
		Matematyka	7	37	53	53	57	57
		Język polski	7	43	60	55	59	60
rok 2021								
1	PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JERZEGO OSSOLIŃSKIEGO W KLIMONTOWIE - ul. Szkolna 1 Klimontów	Język angielski	46	48	48	59	64	66
		Matematyka	46	35	35	42	47	47
		Język polski	46	49	49	55	59	60
2	SZKOŁA PODSTAWOWA W OSSOLINIE – Ossolin 21	Język angielski	4	-	42	59	64	66
		Matematyka	4	-	39	42	47	47
		Język polski	4	-	49	55	59	60
3	SZKOŁA PODSTAWOWA W NAWODZICACH - Nawodzice 80	Język angielski	4	-	42	59	64	66
		Matematyka	4	-	39	42	47	47
		Język polski	4	-	49	55	59	60
4	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. BOHATERÓW BITWY POD KONARAMI W KONARACH - Konary 88	Język angielski	3	-	42	59	64	66
		Matematyka	3	-	39	42	47	47
		Język polski	3	-	49	55	59	60
5	SZKOŁA PODSTAWOWA W GOŻLICACH – Goźlice 28	Język angielski	3	-	42	59	64	66
		Matematyka	3	-	39	42	47	47
		Język polski	3	-	49	55	59	60

Źródło: Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Interpretacja wyników sprawdzianu 8-klasy - 2022

J angielski każda ze szkół z terenu gminy osiągnęła wynik niższy niż średnia dla:

- ✓ kraju (67%),
- ✓ dla powiatu (60%),
- ✓ dla województwa (65%).

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku egzaminu z matematyki gdzie (poza Szkołą Podstawową im. Bohaterów Bitwy pod Konarami w Konarach, która uzyskała wynik 67%) każda ze szkół z terenu gminy osiągnęła wynik niższy niż średnia dla:

- ✓ kraju (57%),

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- ✓ dla powiatu (53%),
- ✓ dla województwa (57%).

W przypadku egzaminu z języka polskiego również tylko Szkoła Podstawowa Bohaterów Bitwy pod Konarami w Konarach, uzyskała wynik lepszy niż średnia dla kraju, województwa i powiatu 66%

- ✓ kraju (60%),
- ✓ dla powiatu (55%),
- ✓ dla województwa (59%).

Egzaminy maturalne

Tabela 35 Wyniki z egzaminu maturalnego w 2022

L.p.	nazwa	Liczba zdających	Otrzymali świadectwo dojrzałości - liczba	przedmiot	Liczba zdających	Zdawalność [%]
1	LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. ŚW. URSZULI LEDÓCHOWSKIEJ W KLIMONTOWIE - ul. dr. Jakuba Zysmana 9, Klimontów	14	13	Język angielski poziom podstawowy	14	100
				Matematyka poziom podstawowy	14	93
				Język polski poziom podstawowy	14	100

Źródło: Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Tabela 36 Liczba zdających poziom rozszerzony na maturze 2022

	Liczba zdających
Biologia poziom rozszerzony	3
Chemia poziom rozszerzony	2
fizyka poziom rozszerzony	2
Historia poziom rozszerzony	2
Język angielski poziom rozszerzony	9
j. polski poziom rozszerzony	4
matematyka poziom rozszerzony	4
wiedza o społeczeństwie poziom rozszerzony	1

Źródło: Dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi

Wysoki poziom wykształcenia nauczycieli, duża liczba zatrudnionych nauczycieli na najwyższych szczeblach awansu zawodowego oraz średnia liczba uczniów w klasach skutkuje większymi oczekiwaniami odnośnie uzyskiwanych efektów nauczania. Analiza umiejętności uczniów wskazuje, iż największe braki występują w zakresie korzystania z informacji oraz wykorzystania wiedzy w praktyce, a analiza wyników sprawdzianu wskazuje na potrzebę większego zaangażowania kadry pedagogicznej w wyrównywaniu efektów kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, a nie tylko w ramach jednego poziomu. Należałoby również wprowadzić więcej innowacji pedagogicznych, które uatrakcyjniłyby proces nauczania.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

W związku z pandemią COVID-19 i zajęciami zdalnymi ujawniły się problemy związane z alienacją uczniów, wzorem epizodów depresyjnych co jest spowodowane ograniczeniem kontaktów społecznych w ramach lock-downów. W związku z czym w najbliższym czasie niezbędne jest:

- wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży,
- zatrudnienie psychologów dziecięcych,
- prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów,
- warsztaty i doradztwo dla rodziców,
- szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.

Zdiagnozowane potrzeby Gminy Klimontów w zakresie przedsięwzięć edukacyjnych:

1. Remonty i doposażenie szkół, przedszkoli, żłobków w pomoce dydaktyczne
2. Przebudowa i/lub modernizacja (remont) infrastruktury sportowej przy szkołach (hala gimnastyczna, boiska)
3. Projekty edukacyjne szkół obejmujące:
 - zajęcia pozalekcyjne, w tym przygotowujące do egzaminów ósmoklasisty,
 - wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi,
 - wsparcie w obszarze edukacji włączającej,
 - doradztwo zawodowe,
 - podnoszenie kwalifikacji nauczycieli,
 - rozwijanie kompetencji kluczowych w szczególności cyfrowych (zajęcia z wykorzystaniem TIK)
4. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynkach szkolnych, przedszkolnych i żłobkowych.
5. Budowa nowej infrastruktury sportowej (boiska sportowe/piłkarskie, sale gimnastyczne).
6. Urządzenie terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw na terenie Miasta Klimontów i miejscowości wiejskich, gdzie będzie taka potrzeba.
7. Modernizacja szkolnych kuchni w szkołach podstawowych/przedszkolu na terenie Gminy Klimontów.
8. Zajęcia rozwijające kompetencje (głównie cyfrowe) nauczycieli.

3.5 Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Klimontów funkcjonuje Punkt Przyjęć Interesantów obsługiwany przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Koprzywnicy. Gmina Klimontów wspiera działalność Policji poprzez wydatkowanie środków z budżetu gminy. Kierując się odpowiedzialnością za stan bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy - podejmowane są działania, które przyczynią się do zwiększania poczucia bezpieczeństwa, zapobiegania występowania sytuacji kryzysowych i sprawnego likwidowania ich następstw. Wykonywanie działań prowadzone jest przy ścisłej współpracy z Państwową Strażą Pożarną, Policją i ochotniczymi strażami pożarnymi z terenu gminy.

W 2020 roku w gminie Klimontów stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 91 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,34 przestępstw i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Klimontów wynosi 82,00% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Klimontów najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,18 (wykrywalność 79%) oraz przeciwko mieniu - 4,25 (wykrywalność 63%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu - 0,40 (96%), drogowe - 1,34 (99%) oraz o charakterze gospodarczym - 2,32 (77%).

Tabela 37 Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Klimontów

Ilość przestępstw	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klimontów	103	103	95	98	108	91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy funkcjonuje **12 terenowych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych** przy czym Ochotnicza Straż Pożarna w Beradzu ma zawieszoną działalność. Wszystkie jednostki ochotniczych straży pożarnych na terenie gminy posiadają na mocy umów użyczenia, prawo do bezpłatnego używania na cele działalności statutowej budynków remizo – świetlic w swoich miejscowościach. Ponadto praktycznie wszystkie jednostki (za wyjątkiem OSP Beradz, Nasławice) to jednostki typu „S” (czyli posiadające środek transportu). W roku 2022 do jednostek typu „S” dołączyła jednostka OSP Szymanowice Dolne. Trzy jednostki, tj. OSP Klimontów, OSP Krobelice i OSP Konary włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W roku 2022 r. do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego włączona została jednostka OSP Zakrzów.

W 2021 roku na **działalność Ochotniczych Straży Pożarnych** wydano kwotę **996 568,79 zł**.

3.6 Instytucje kultury i ich działalność

Na terenie gminy Klimontów funkcjonują dwie instytucje kultury:

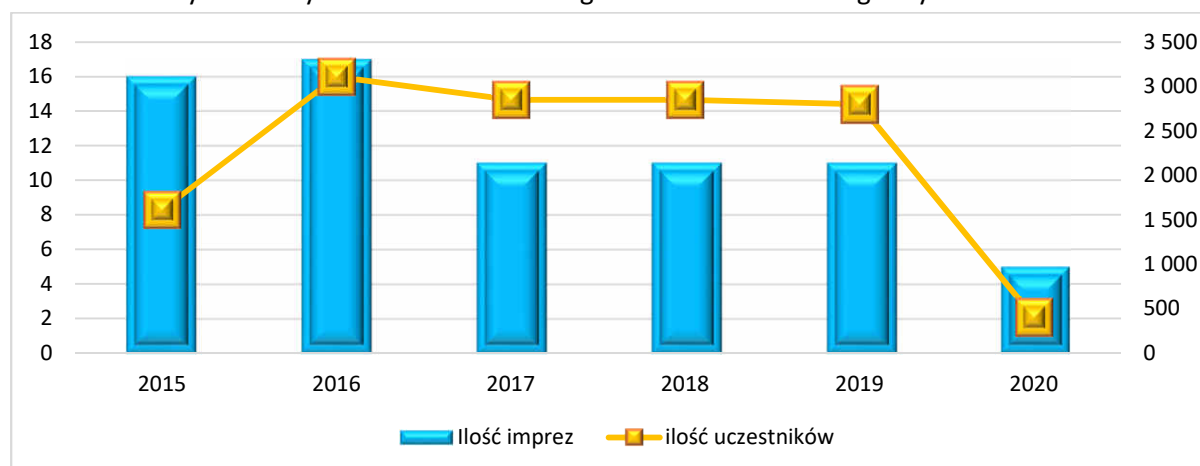
- Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Klimontowie,
- Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Klimontowie.

Instytucje kultury realizują działania kulturalne zgodne ze statutem w zakresie organizacji występów i pokazów artystycznych, konkursów i rozrywek dla dzieci i młodzieży szkolnej. Są one także współorganizatorami imprez mających charakter kulturalny jak również zgodny z tradycją.

Dużą przeszkodą uniemożliwiająca realizację zaplanowanego w 2020 roku kalendarza uroczystości i imprez kulturalnych była pandemia i ograniczenia z nią związane, które zostały wprowadzone przez Rząd RP, m.in. w zakresie organizowania działalności kulturalno-rozrywkowej. Niemniej jednak pomimo trudnego dla wszystkich okresu udało się zorganizować kilkanaście wydarzeń kulturalnych.

Według danych GUS w 2020r na terenie gminy Klimontów zorganizowano 5 wydarzeń kulturalnych w tym: jeden seans filmowy w którym wzięło udział ok 100 osób, jedna wystawę, jeden koncert, 1 wykład i 1 pokaz teatralny.

Wykres 6 Wydarzenia kulturalne organizowane na terenie gminy Klimontów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS z 2020 Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Klimontowie posiadała księgozbiór liczący 23 059 wolumenów, zaś w placówce zatrudnionych było 6 pracowników. Budynek w którym zlokalizowana jest biblioteka jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych tj. posiada wejście do budynku przystosowane dla osób z niepełnosprawnością poruszających się na wózkach, posiada udogodnienia wewnątrz budynku dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach.

Komputeryzacja biblioteki publicznych w 2020 roku:

- komputery użytkowane w bibliotece ogółem: 10
- dostępne dla czytelników: 5
- komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników: 5

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

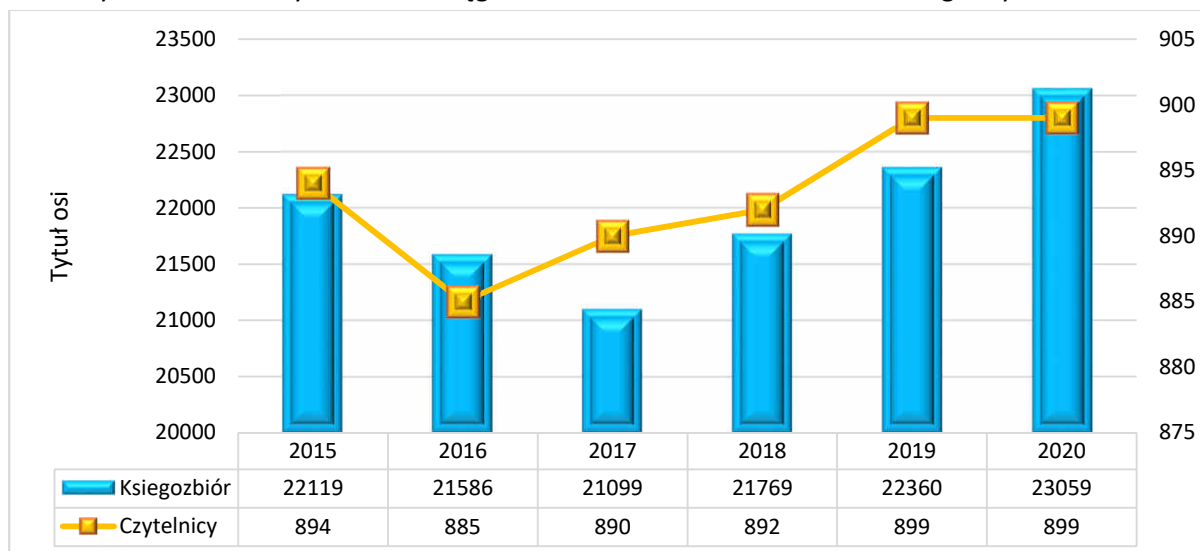
W bibliotece jest możliwość z korzystania z internetu bezprzewodowego, placówka oferuje katalogi on-line oraz oferuje możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne.

Zdjęcie nr 9 Budynek Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Klimontowie

<http://www.klimontow.net/klimontow-gok.html>

Wykres 7 Liczba czytelników i księgozbiór w latach 2015-2020 na terenie gminy Klimontów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Dostęp do infrastruktury kulturalnej w poszczególnych sołectwach

Na terenie gminy podejmowane są liczne inicjatywy kulturalne. W 28 sołectwach Gminy zlokalizowane są budynki (świetlice, remizy), które przeznaczone są na działalność kulturalną. Infrastruktura społeczna obejmuje:

+ remizę OSP w Klimontowie

+ aż 16 budynków świetlic wiejskich: Adamczowice, Borek Klimontowski, Dziewków, Goźlice, Górki, Grabina, Kępie, Kroblice Pęczowskie, Nowa Wieś, Olbierzowice, Pęczów, Przybysławice, Rogacz, Szymanowice Dolne, Ułanowice, Węgrce Szlacheckie

+ w 9 miejscowościach budynek OSP i świetlica wiejska stanowią jeden obiekt: Beradz, Byszów, Konary, Krobielice, Nawodzice, Nasławice, Ossolin, Pokrzywianka, Zakrzów

- jedynie 8 sołectw na 35 nie posiada tego typu obiektów (Byszówka, Góry Pęczowskie, Pęchowiec, Płackowice, Rybnica, Szymanowice Górne, Śniekozy, Wilkowiec)

Tabela 38 Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnicy OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.

L.p.	Sołectwo	Czy dana miejscowość ma dostęp do infrastruktury				UWAGI
		BUDYNEK STRAŻNICY OSP	BUDYNEK ŚWIETLICY	STRAŻNICA OSP I ŚWIETLICA STANOWIĄ JEDEN BUDYNEK	SOŁECTWO NIE POSIADA TEGO TYPU BUDYNKÓW	
1.	Adamczowice		X			
2.	Beradz			X		
3.	Borek Klimontowski		X			
4.	Byszów			X		
5.	Byszówka				X	
6.	Dziewków		X			
7.	Goźlice		X			
8.	Górki		X			
9.	Góry Pęczowskie				X	
10.	Grabina		X			
11.	Kępie		X			
12.	Klimontów	X				
13.	Konary			X		
14.	Konary - Kolonia					RAZEM Z KONARAMI W KONARACH
15.	Krobielice			X		
16.	Kroblice Pęczowskie		X			
17.	Nawodzice			X		
18.	Nasławice			X		
19.	Nowa Wieś		X			
20.	Olbierzowice		X			
21.	Ossolin			X		
22.	Pęchowiec				X	
23.	Pęczów		X			
24.	Płackowice				X	planowana jest

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

						budowa budynku kontenerowego
25.	Pokrzywianka			X		
26.	Przybysławice		X			
27.	Rogacz		X			
28.	Rybnica				X	planowana jest budowa budynku kontenerowego
29.	Szymanowice Dolne		X			
30.	Szymanowice Górne				X	
31.	Śniekozy				X	
32.	Ułanowice		X			
33.	Węgrce Szlacheckie		X			
34.	Wilkowice				X	
35.	Zakrzów			X		

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Klimontów

W 2020 r. opracowano projekty budowlane dla zadania „Budowa kontenerowego budynku w m. Rybnica” i zadania „Budowa kontenerowego budynku w m. Płaczkowice”. Natomiast w roku 2021 przygotowano tereny pod realizację tych dwóch zadań, tj. nawieziono i wyrównano ziemię, dowieziono rumosz.

Organizacje społeczne

Obecnie na terenie Gminy Klimontów funkcjonuje **62 organizacje społeczne** (pozarządowych i zorganizowanych grup nieformalnych). Inicjatywy podejmowane przez mieszkańców zorganizowanych w stowarzyszeniach świadczą o dużym potencjale kapitału ludzkiego. Mieszkańcy Gminy Klimontów angażują się w wiele inicjatyw społecznych, czego wyrazem jest działalność Ochotniczych Straży Pożarnych. Po wielu latach zapomnienia reaktywowane zostały również koła gospodyń wiejskich.

Na terenie gminy funkcjonuje **12 terenowych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych** przy czym Ochotnicza Straż Pożarna w Beradzu ma zawieszoną działalność. Trzy jednostki, tj. OSP Klimontów, OSP Krobielice i OSP Konary włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W roku 2022 r. do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego włączona została czwarta jednostka z terenu gminy tj. OSP Zakrzów.

W gminie działa aż **25 Kół Gospodyń Wiejskich**. Rok rocznie Koła Gospodyń Wiejskich aktywnie uczestniczą w organizacji imprez kulturalnych na terenie gminy.

Tabela 39 Wykaz stowarzyszeń na terenie Gminy Klimontów

L.p.	Nazwa Stowarzyszenia	KRS	Adres
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Nawodzicach	0000085702	27-640 Klimontów Nawodzice 157

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2	Ochotnicza Straż Pożarna w Klimontowie	0000085956	27-640 Klimontów ul. Zysmana 10
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Nasławicach	0000086191	27-640 Klimontów Nasławice
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Krobielicach	0000086437	27-640 Klimontów Krobielece 55
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Szymanowicach Dolnych	0000086918	27-640 Klimontów Szymanowice Dolne 40
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Pokrzywiance	0000086983	27-640 Klimontów Pokrzywianka 58
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Zakrzowie	0000087034	27-640 Klimontów Zakrzów 33
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Goźlicach	0000089959	27-640 Klimontów Goźlice 99
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Konarach	0000099981	27-640 Klimontów Konary 104
10	Ochotnicza Straż Pożarna Wilkowice-Ossolin	0000101330	27-640 Klimontów Ossolin 44
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Byszowie	0000109905	27-640 Klimontów Byszów 21
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Beradzu	0000192393	27 – 640 Klimontów Beradz 46
13	Ludowy Klub Sportowy „Klimontowianka”	0000114903	27-640 Klimontów ul. Zysmana 1
14	Kółko Rolnicze w Pokrzywiance	0000125751	27-640 Klimontów Pokrzywianka 33
15	Towarzystwo Przyjaciół Klimontowa	0000176851	27-640 Klimontów ul. Sandomierska 114
16	Ochotnicza Straż Pożarna w Beradzu	0000192393	27-640 Klimontów Beradz 46
17	Kółko Rolnicze w Nawodzicach	0000231582	27-640 Klimontów Nawodzice 92
18	Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Klimontowie	0000231584	27-640 Klimontów ul. Strażacka 5
19	Kółko Rolnicze w Konarach	0000231651	27-640 Klimontów Konary 11
20	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Konary	0000283314	27-640 Klimontów Konary 88
21	Stowarzyszenie Ziemia Goźlicko-Ossolińska	0000285304	27-640 Klimontów Goźlice 31
22	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Górki	0000301398	27-640 Klimontów

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

			Górki 49
23	Stowarzyszenie Na Rzecz Klasztoru Podominikańskiego „Wspólne Dobro”	0000301919	27-640 Klimontów ul. B. Jasieńskiego 2
24	Fundacja Nasz Region	0000333178	27-640 Klimontów Ułanowice 14
25	Kółko Rolnicze w Pęchowie	0000344129	27-640 Klimontów Pęchów 112
26	Stowarzyszenie Razem Aktywni Bardziej	0000359855	27-640 Klimontów Konary-Kolonia 14
27	Stowarzyszenie „Nawodzice Dzieciom”	0000385322	27-640 Klimontów Nawodzice 97
28	Stowarzyszenie „Nasze Dziedzictwo Ossolin”	0000388461	27-640 Klimontów Ossolin 5
29	Stowarzyszenie „Cztery Źródła”	0000379324	27-640 Klimontów Zakrzów 33
30	Stowarzyszenie „Pogoda Ducha”	0000405885	27-640 Klimontów ul. Zysmana 1
31	Stowarzyszenie Razem dla Zakrzowa	0000450988	27-640 Klimontów Zakrzów 17
32	Kółko Rolnicze w Przybysławicach	0000508174	27-640 Klimontów Przybysławice 3
33	Klimontowskie Stowarzyszenie „Zawsze Razem”	0000450988	27-640 Klimontów ul. Gęsia 32
34	„Hanshi” Klub Karate Kyokushinkai	0000542560	27-640 Klimontów ul. Zysmana 36
35	Kółko Rolnicze Borek Klimontowski	0000560269	27-640 Klimontów Borek Klimontowski 3
36	Stowarzyszenie Razem dla Rozwoju Kroblic Pęchowskich	0000610859	27-640 Klimontów Kroblice Pęchowskie 13
37	Stowarzyszenie Nasz Pęchów	0000610920	27-640 Klimontów Pęchów 110
38	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Pęchowca	0000613708	27-640 Klimontów Pęchowiec 9
39	Stowarzyszenie Góry Pęchowskie	0000623447	27-640 Klimontów Góry Pęchowskie 15

Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Klimontów

Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie Gminy Klimontów:

- 1 KGW Pęchów
- 2 KGW Byszów
- 3 KGW Pokrzywianka
- 4 KGW Kroblice

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- 5 KGW Górki
- 6 KGW Beradz
- 7 KGW Nowa Wieś
- 8 KGW Wilkowice
- 9 KGW Przybysławice
- 10 KGW Nawodzice
- 11 KGW Olbierzowice
- 12 KGW Klimontów
- 13 KGW Borek Klimontowski
- 14 KGW Konary
- 15 KGW Konary – Kolonia
- 16 KGW Grabina
- 17 KGW Zakrzów
- 18 KGW Śniekozy
- 19 KWG Węgrce Szlacheckie
- 20 KGW Goźlice
- 21 KGW Dziewków
- 22 KGW Nasławice
- 23 KGW Szymanowice
- 24 KGW Ułanowice
- 25 KGW Płaczkowice

4. Diagnoza sytuacji gospodarczej

4.1 Gospodarka

W Gminie Klimontów w roku 2021 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 560 podmiotów gospodarki narodowej (224 na terenie miasta Klimontów i 336 na obszarach wiejskich), z czego 430 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 58 nowych podmiotów, a 25 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2021 najczęściej (93) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (27) w roku 2016. W tym samym okresie najczęściej (45) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (12) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Klimontów najczęściej (17) jest stanowiących spółki cywilne.

Tabela 40 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2021 na terenie Gminy Klimontów według klas wielkości

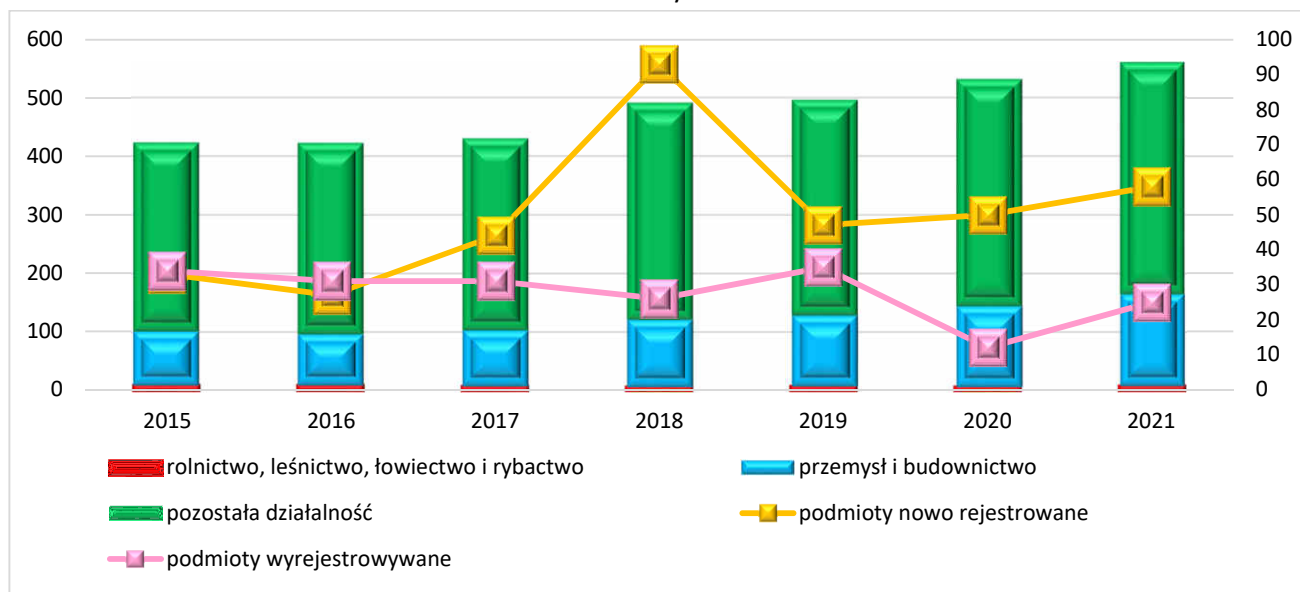
Klimontów	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	422	430	491	496	531	560
Klimontów - miasto					218	224
Klimontów - obszar wiejski					313	336
zatrudniający do 9 pracowników	403	409	472	477	510	540
zatrudniający od 10-49 pracowników	18	20	18	18	20	19
zatrudniający od 50- 249 pracowników	1	1	1	1	1	1
zatrudniający od 250- 999 pracowników	0	0	0	0	0	0
zatrudniający od 1000 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że **najwięcej (540) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników**. 1,43% (8) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 27,68% (156) podmiotów, a 70,71% (396) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Klimontów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są **handel hurtowy i detaliczny**; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwo.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Wykres 8 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2015-2021 na terenie Gminy Klimontów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2 Gospodarka mieszkaniowa

W 2020 roku w Gminie Klimontów oddano do użytku 6 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,75 nowych lokali i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Klimontów to 2 528 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 317 mieszkań i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gminie Klimontów to 5,50 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Klimontów to 120,20 m² i jest to wartość znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa świętokrzyskiego oraz przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Tabela 41 Liczba mieszkań na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań	2 502	2 507	2 508	2 514	2 522	2 528
Liczba izb	9 915	9 954	9 958	9 999	10 039	10 072
powierzchnia użytkowa mieszkań	222 914	224 100	224 140	225 042	225 934	226 655

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Przeciętna liczba izb przypadająca na jedno mieszkanie	3,96	3,97	3,97	3,98	3,98	3,98
Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedno mieszkanie	89,09	89,39	89,37	89,52	89,59	89,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 81,09% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 79,00% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 76,07% mieszkań posiada łazienkę, 62,90% korzysta z centralnego ogrzewania, a 21,48% z gazu sieciowego.

Tabela 42 Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)

Kategoria	2016	2017	2018	2019	2020
Wodociągowej	58,0	58,4	60,5	60,7	69,9
miasto	-	-	-	-	91,6
obszar wiejski	-	-	-	-	51,4
Kanalizacyjnej	23,5	23,5	24,6	24,7	28,1
miasto	-	-	-	-	92,4
obszar wiejski	-	-	-	-	8,2
Gazowej	8,7	9,0	9,3	9,4	20,4
miasto	-	-	-	-	57,9
obszar wiejski	-	-	-	-	8,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

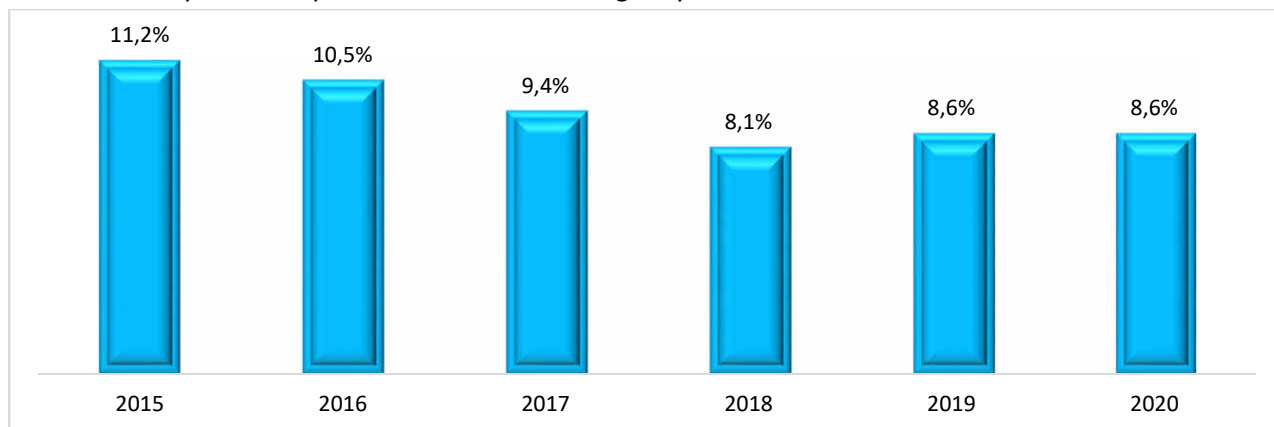
4.3 Rynek pracy

Bezrobocie interpretowane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej oznacza brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Istotnym problemem społeczno-gospodarczym występującym na terenie całego województwa świętokrzyskiego jest bezrobocie. Należy podkreślić, iż jest to zjawisko trudne do zmierzenia, gdyż statystyki najczęściej odnoszą się do skali bezrobocia rejestrowanego, przez co część osób pozostająca bez pracy nie jest w nich ujęta.

Gmina Klimontów leży na terenie powiatu sandomierskiego, gdzie stopa bezrobocia pod koniec lipca 2022r. wynosiła 6,3 % i była niższa niż średnia dla województwa (6,8 %) i wyższa niż w kraju (5,1 %). W gminie Klimontów 72,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 27,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie w 2020r. wynosiło 8,6% (9,5% wśród kobiet i 7,8% wśród mężczyzn). Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%] w 2020r. wynosił 6,8%.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Wykres 9 Stopa bezrobocia na terenie gminy Klimontów w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2016-2021 można zaobserwować tendencję spadkową bezrobocia w Gminie Klimontów, gdzie w 2021 roku liczba bezrobotnych w porównaniu do roku 2016 spadła o 110 osób. Szczegółowe informacje zawiera poniższa tabela.

Tabela 43 Bezrobocie na terenie gminy Klimontów w latach 2016-2020 roku

Kategoria	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	405	362	305	329	333	295
Klimontów miasto					85	74
Klimontów obszar wiejski					248	221
Kobiet	174	181	154	182	171	165
Mężczyzn	231	181	151	147	162	130

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ponad 55% procent ogółu bezrobotnych stanowią kobiety.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu w 2021 r. w gminie Klimontów zarejestrowanych było **295 bezrobotnych mieszkańców gminy**, co stanowiło 4,47 % ogółu osób dorosłych powyżej 18 roku życia i 3,69 % ogółu populacji w gminie. Spośród osób bezrobotnych większą liczbę stanowią kobiety – 165, niż mężczyźni – 130 osoby. Ponad 65 % zarejestrowanych bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne (192).

W stosunku do roku 2020 r. poziom bezrobocia w gminie zmniejszył się (na koniec grudnia 2021 r. odnotowano niższy poziom bezrobocia niż w analogicznym okresie roku 2020 – o 38 osób mniej).

Tabela 44 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Klimontów według stanu na dzień 31.12.2021r.

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem, w tym:	295	130	165
Bezrobotni z prawem do zasiłku	23	9	14

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Długotrwale bezrobotni	192	79	113
------------------------	-----	----	-----

W 2021 r. bezrobotni z Gminy Klimontów stanowili 12,55 % ogółu bezrobotnych w Powiecie Sandomierskim i ok. 1 % ogółu bezrobotnych w województwie świętokrzyskim (utrzymano poziom procentowy z rok 2020).

Tabela 45 Struktura bezrobotnych w Gminie Klimontów na tle powiatu i województwa (stan na 31.12.2021 r.):

Status	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych		
	Gmina Klimontów	Powiat Sandomierski	Województwo Świętokrzyskie
Osoby bezrobotne ogółem, w tym:	295 (w tym 165 kobiet)	2350 (w tym 1229 kobiet)	38 035 (w tym 19 665 kobiet)
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	23 (w tym 14 kobiet)	180 (w tym 91 kobiet)	5 621 (w tym 3 103 kobiet)
Osoby długotrwale bezrobotni	192 (w tym 113 kobiet)	1 471 (w tym 826 kobiet)	21 829 (w tym 11 915 kobiet)

W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Klimontów wynosiło 4 966,33 PLN, co odpowiada 89.90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Klimontów 381 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 69 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -312.

53,9% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Klimontów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 14,1% w przemyśle i budownictwie, a 10,5% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tabela 46 Liczba osób pracujących w latach 2016-2020

Klimontów	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pracujący ogółem	433	436	435	422	367	381
Klimontów miasto						314
Klimontów - obszar wiejski						67
Kobiety	310	304	307	314	263	275
Mężczyźni	123	132	128	108	104	106

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza przyczyn problemu bezrobocia na terenie gminy:

- mała liczba miejsc pracy,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- niska przedsiębiorczość mieszkańców,
- niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- brak systemowych rozwiązań związanych z pozyskaniem miejsca pracy,
- niewielka liczba szkół przygotowujących do wykonywania poszukiwanych na rynku pracy zawodów,
- niewielka ilość doradztwa zawodowego w programach nauczania,
- małe rozeznanie mieszkańców na temat potrzeby kształcenia w konkretnym zawodzie,
- mała aktywność osób długotrwale bezrobotnych,
- pozorne bezrobocie,
- stworzenie warunków lokalizacyjnych do pozyskania nowych przedsiębiorców przez władze lokalne.

Zidentyfikowane potrzeby w obszarze „Przedsiębiorczości/ rynku pracy”:

1. doposażenie placu handlowego - Targu Miejskiego w Klimontowie,
2. działania promocyjne związane z terenami inwestycyjnymi gminy,
3. utworzenie terenów inwestycyjnych - zmiany w planach zagospodarowania, wykup gruntów itd.
4. promocja gospodarcza,
5. organizowanie szkoleń dla rolników, przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych,
6. udzielanie dofinansowania, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej w oparciu o dotacje UE,
7. promowanie postaw przedsiębiorczości u dzieci i młodzieży,
8. projekty związane z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

5. Finanse samorządowe⁷

Dochody gminy

Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Realizacja budżetu na dzień 31 grudnia 2021 r. przedstawiała się następująco:

Plan dochodów po zmianach wyniósł 57 827 094,86 zł, wykonanie 50 577 932,56 zł, co stanowi 87,46% przyjętego planu.

Plan wydatków budżetowych w 2021 roku po zmianach stanowił kwotę 72 909 993,66 zł, wykonanie 49 372 248,07 zł co stanowi 67,72% wykonania w stosunku do planu.

Tabela 47 Dochody i wydatki gminy Klimontów wykonanie za 2021r.

	Wykonanie za 2021 r. (w zł)
Dochody ogółem	50 577 932,56
Dochody własne	8 814 166,83 zł
% udział dochodów własnych w dochodach ogółem	17,42 %
Dochody bieżące	41 522 267,51
% udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	82,09 %
Wydatki ogółem	49 372 248,07
Wydatki majątkowe	12 085 847,13
% udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	24,47 %
Wydatki bieżące	37 286 400,94
% udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem	75,52 %

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Na dzień 31.12.2021 r. :

- Zadłużenie Gminy wynosi 11 340 000,00 zł, co stanowi 23,44% dochodów budżetu.
- Wolne środki stanowi kwota 504 892,52 zł.
- Przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych przepisach wynoszą 11 683 690,00 zł.
- Przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (*unijne*) stanowi kwota 0 zł.

⁷ Na podstawie Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Stan finansów gminy

Tabela 48 Wykonanie dochodów i wydatków – stan na 31.12.2021 r.

	Plan w zł	Wykonanie w zł	Udział %
dochody ogółem	57 827 094,86	50 577 932,56	87,46
z tego: dochody bieżące	40 836 140,22	41 522 267,51	101,68
z tego: dochody majątkowe	16 990 954,64	9 055 665,05	53,30
wydatki ogółem	72 909 993,66	49 372 248,07	67,72
z tego: wydatki bieżące	39 789 750,28	37 286 400,94	93,71
z tego: wydatki majątkowe	33 120 243,38	12 0085 847,13	36,49
nadwyżka/deficyt	-15 082 898,80	+1 205 684,49	

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

Wykonanie ważniejszych dochodów własnych:

1). Wpływy z PIT:

Plan dochodów stanowiących wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych: 3 399 050,00 zł
Wykonanie dochodów stanowiących wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych: 3 679 241,00 zł.
Wykonanie planu rocznego wyniosło: 108,24 %

Wzrost wpływów z PIT w stosunku do roku 2020: o kwotę 607 975,00 zł.

Plan dochodów stanowiących wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych: 35 000,00 zł
Wykonanie dochodów stanowiących wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych: 35 980,84zł
Wykonanie planu rocznego wyniosło: 102,80 %

Wzrost wpływów z PIT w stosunku do roku 2020: o kwotę 32 970,17 zł.

2).Wpływy z podatku od nieruchomości (łącznie osoby fizyczne i prawne):

Plan dochodów stanowiących wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych: 993 623,00 zł
Wykonanie dochodów stanowiących wpływy z podatku od nieruchomości: 992 508,55 zł
Wykonanie planu rocznego wyniosło: 99,88 %

Zwiększenie wpływów z PN w stosunku do roku 2020: o kwotę 40 327,12 zł.

3).Wpływy z podatku rolnego (łącznie osoby fizyczne i prawne):

Plan dochodów stanowiących wpływy z podatku rolnego o: 1 149 060,00 zł
Wykonanie dochodów stanowiących wpływy z podatku rolnego: 1 089 619,01 zł
Wykonanie planu rocznego wyniosło: 94,82 %

Wzrost wpływów w stosunku do roku 2020 o kwotę 33 538,40 zł.

4).Wpływy z podatku leśnego (łącznie osoby fizyczne i prawne):

Plan dochodów stanowiących wpływy z podatku leśnego: 36 105,00 zł

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Wykonanie dochodów stanowiących wpływ z podatku leśnego: 35 045,15 zł

Wykonanie planu rocznego wyniosło: 97,06 %

Wzrost wpływów w stosunku do roku 2020 o kwotę **495,70 zł**.

5).Wpływy z podatku od środków transportowych (łącznie osoby fizyczne i prawne):

Plan dochodów stanowiących wpływ z podatku od środków transportowych: 160 564,00 zł

Wykonanie dochodów stanowiących wpływ z podatku od środków transportowych: 162 907,00 zł

Wykonanie planu rocznego wyniosło: 101,45 %

Wzrost wpływów w stosunku do roku 2020 o kwotę **36 589,01 zł**

6).Wpływy z opłaty targowej:

Z uwagi na stan pandemii, z mocy ustawy z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ust (Dz. U. z 2020 r., poz. 2265) nie pobierano w roku 2021 r. opłaty targowej.

Z tego tytułu gmina otrzymała z budżetu państwa rekompensatę utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych w kwocie **349 454,00 zł**.

7).Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych (osoby prawne i osoby fizyczne):

Plan dochodów stanowiących wpływ z podatku od czynności cywilnoprawnych: 280 500,00 zł

Wykonanie dochodów stanowiących wpływ z podatku od czynności cywilnoprawnych: 278 252,12 zł

Wykonanie planu rocznego wyniosło: 99,19 %

Wzrost wpływów w stosunku do roku 2020: o kwotę **104 544,12 zł**.

Wynik budżetu (nadwyżka/deficyt): nadwyżka w kwocie 1 205 684,49 zł

Tabela 49 Szczegółowe wykonanie dochodów i wydatków budżetowych za 2021 r. przedstawia poniższa tabela:

% udziału w dochodach ogółem	Dochody – wykonanie w zł	Rozdział klasyfikacji budżetowej	Wydatki – wykonanie w zł	% udziału w wydatkach ogółem
1,13	572 537,62	Rolnictwo i łowiectwo	3 245 998,68	6,57
-	11 700,00	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	11 700,00	0,02
6,01	3 041 105,75	Transport i łączność	6 920 977,60	14,01
0,10	52 646,92	Gospodarka mieszkaniowa	201 115,36	0,40
0,001	8 000,00	Działalność usługowa	22 956,58	0,046
0,15	80 905,93	Informatyka	27 306,00	0,0055
0,47	242 018,87	Administracja publiczna	4 299 262,26	8,70
0,0003	1 723,00	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 723,00	0,003
0,79	400 000,00	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona	1 016 568,79	2,05

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

		przeciwpożarowa		
-		Obsługa długu publicznego	141 251,34	0,28
13,51	6 833 578,08	Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	-	-
44,41	22 466 123,25	Różne rozliczenia (w tym subwencje: ogólna, oświatowa, wyrównawcza, równoważąca, a także częściowy zwrot wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego, środki na uzupełnienie dochodów gmin)	8 478,77-	0,017
1,91	967 253,92	Oświata i wychowanie	13 338 624,90	27,01
2,03	1 029 742,71	Ochrona zdrowia	129 917,64	0,26
2,28	1 157 587,51	Pomoc społeczna	2 531 760,48	5,12
0,24	124 125,00	Edukacyjna opieka wychowawcza	347 364,69	0,70
25,58	12 942 223,55	Rodzina	12 963 363,65	26,25
0,18	96 044,78	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 506 796,00	3,05
0,98	500 000,00	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (w tym dotacja dla M-GOK, M-G Biblioteki)	2 235 286,32	4,52
0,12	62 315,67	Kultura fizyczna i sport	421 796,01	0,85
	50 577 932,56	Ogółem	49 372 248,07	
Nadwyżka 1 205 684,49				

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

W 2021 r. w Gminie Klimontów zrealizowano wydatki związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Tabela 50 Ważniejsze zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przedstawia tabela:

Kwota dotacji celowej	Rodzaj zadania zleconego	Wydatki rozliczone
565 044,12	Zwrot podatku akcyzowego	565 044,12
86 610,69	Administracja publiczna (na realizację bieżących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami)	86 610,69
8 478,77	Różne rozliczenia (na sfinansowanie zrealizowanych w 202 r. zadań wynikających z ustawy – prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach	8 478,77

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

	osobistych)	
1 723,00	Aktualizacja rejestru wyborców	1 723,00
7 828 000,00	Świadczenia wychowawcze (Program 500 +)	7 850 198,78 (w tym zwrot nienależnie pobranych świadczeń z budżetu państwa)
4 682 528,18	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 719 420,43 (w tym zwrot nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami)
61 470,25	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	61 470,25

Źródło: Raport o stanie Gminy Klimontów za rok 2021

6. Obszary funkcjonalne gminy – zdiagnozowane problemy

W ramach 10 obszarów problemowych zdiagnozowano następujące potrzeby/projekty:

Obszar problemowy nr 1: „Gospodarka wodno-ściekowa” zdiagnozowane potrzeby:

1. Modernizacja ujęć wody w miejscowościach Konary Kolonia, Pokrzywianka, Węgre Szlacheckie, Zakrzów, Rybnica.
2. Modernizacja i/lub rozbudowa/przebudowa sieci wodociągowej na terenie gminy.
3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy (zarówno na terenie Aglomeracji jak i poza nią).
4. Budowa stacji uzdatniania wody w Klimontowie.
5. Rozbudowa i remont istniejącej oczyszczalni ścieków w Klimontowie.
6. Doposażenie zakładu komunalnego.
7. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie nieopłacalna.
8. Rozbudowa monitoringu sieci zarówno wodociągowej jak i kanalizacyjnej.

Obszar problemowy nr 2 „Ochrona środowiska, energetyka odnawialna, efektywność energetyczna, zielona energia” zdiagnozowane potrzeby:

1. Montaż paneli fotowoltaicznych w obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy.
2. Projekty parasolowe realizowane przez JST dla mieszkańców (PV, solary, pompy ciepła).
3. Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej w Gminie Klimontów.
4. Dofinansowanie likwidacji starych pieców węglowych na inne proekologiczne źródło ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Klimontów.
5. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w miejscach niedoświetlonych oraz na odcinkach, gdzie linia oświetleniowa nie istnieje, a powstają nowe zabudowania.
6. Modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego.

Obszar problemowy nr 3 „Infrastruktura drogowa” zdiagnozowane potrzeby:

1. Modernizacja i remont/rozbudowa i/lub przebudowa dróg gminnych.
2. Modernizacja i remont/przebudowa dróg powiatowych wraz z rozbudową/modernizacją infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki, oświetlenie nad przejściami dla pieszych, itp.).
3. Budowa dróg dojazdowych do pól (m.in. utwardzenie).
4. Budowa chodników na terenie gminy.
5. Budowa tras i ścieżek rowerowych oraz innej infrastruktury rowerowej.
6. Modernizacja i przebudowa dróg wojewódzkich.

Obszar problemowy nr 4 „Rozwój usług informatycznych” zdiagnozowane potrzeby:

1. Wdrożenie cyfrowego urzędu (stworzenie aplikacji oraz Internetowego portalu obsługi Interesanta, wdrażanie kolejnych e-usług w administracji).
2. Zdalny system odczytu i ewidencji poboru wody za pomocą wodomierzy.
3. Zakup zestawów komputerowych /komputery, monitory, drukarki, serwery/ wraz z oprogramowaniem na potrzeby Urzędu Miasta i Gminy w Klimontowie.
4. Zakup dostęp do rozwiązań iCloud (chmura).

Obszar problemowy nr 5 „Gospodarka odpadami” zdiagnozowane potrzeby:

1. Dofinansowanie zbiórek odpadów niekwalifikujących się jako odpady komunalne, m.in. opony ponadwymiarowe (np. rolnicze), odbiór folii rolniczej, wyposażenie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w maszyny, urządzenia i środki transportu służące do odbioru odpadów komunalnych /w przypadku świadczenia usług odbioru/.
2. Sukcesywny odbiór i zagospodarowanie odpadów zawierających azbest pochodzących z terenu gminy Klimontów.

Obszar problemowy nr 6 „Przedsięwzięcia turystyczno- kulturalne (także z zachowania dziedzictwa kulturalnego)” zdiagnozowane potrzeby:

1. Budowa tras rowerowych wraz z infrastrukturą rowerową.
2. Wytyczenie oraz konserwacja istniejących szlaków turystycznych.
3. Utworzenie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych na terenie gminy poprzez budowę małej infrastruktury (budowa placów zabaw, altanek, siłowni zewnętrznych, skate parków itp.).
4. Promocja walorów turystycznych oraz historycznych Gminy Klimontów.
5. Stworzenie miejsc rekreacyjno-turystycznych w poszczególnych sołectwach.
6. Modernizacja wraz z doposażeniem istniejących obiektów, strażnic OSP będących jednocześnie świetlicami wiejskimi i w niektórych przypadkach częściowa zmiana ich funkcji np. adaptacja na Kluby Seniora i świetlice środowiskowe, mieszkania chronione itp.
7. Remont oraz wyposażenie Miejsko- Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w nowoczesną aparaturę nagłośnieniową oraz oświetleniową.
8. Doposażenie świetlic wiejskich oraz uruchomienie w nich różnego rodzaju działalności dla dzieci, seniorów – rozwijających ich pasje i zainteresowania.
9. Organizacja międzygminnych imprez kulturalnych, promocja kultury, organizacja różnego rodzaju imprez typu dożynki.

Obszar problemowy nr 7 „Przedsięwzięcia społeczne, edukacyjne, sportowe” zdiagnozowane potrzeby:

1. Doposażenie w sprzęt edukacyjny i multimedialny szkół na terenie gminy.
2. Remont sal w szkołach.
3. Doposażenie żłobka i przedszkola w Klimontowie.
4. Remont płyty stadionu LKS Klimontowianka (instalacja odwodnienia oraz systemu nawadniania płyt boiska).
5. Budowa budynku klubowego wraz z niezbędnym zapleczem socjalnym i gospodarczym przy obiektach LKS Klimontowianka.
6. Budowa bazy rekreacyjno-sportowej i społecznej (skate-park, korty tenisowe, letnie baseny, boisko ze sztuczną nawierzchnią i balonem, tor rowerowy) przy istniejących obiektach LKS Klimontowianka, budowa siłowni gminnej.
7. Świetlice środowiskowe jako element pomocy Rodzinom w codziennym funkcjonowaniu.
8. Wsparcie dla seniorów poprzez usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym,
 - organizacja Klubu/ów Seniora, posiłki z dowozem do domu, pomoc sąsiedzka,
9. Usługi społeczne skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, m. in. z powodu: długotrwałego bezrobocia, braku motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawności, niskich kompetencji społecznych i zawodowych, a także osoby biernie

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

zawodowo. W ramach usług społecznych planuje się kompleksową aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem:

- wsparcie psychologiczne,
- wsparcie zdrowotne,
- kursy i doradztwo zawodowe,
- staże zawodowe,
- wsparcie w podjęciu zatrudnienia.

10. Działania przeciwdziałające skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej:

- wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży,
- zatrudnienie psychologów dziecięcych,
- prowadzenie terapii oraz zajęć grupowych i indywidualnych dla uczniów,
- warsztaty i doradztwo dla rodziców,
- szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych.

11. Projekty edukacyjne szkół obejmujące:

- zajęcia pozalekcyjne, w tym przygotowujące do egzaminów ósmoklasisty,
- wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi,
- wsparcie w obszarze edukacji włączającej,
- doradztwo zawodowe,
- podnoszenie kwalifikacji nauczycieli,
- rozwijanie kompetencji kluczowych w szczególności cyfrowych (zajęcia z wykorzystaniem TIK)

12. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynkach szkolnych, przedszkolnych i żłobkowych.

13. Budowa nowej infrastruktury sportowej (boiska sportowe/piłkarskie, sale gimnastyczne).

14. Urządzenie terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw na terenie Miasta Klimontów i miejscowości wiejskich, gdzie będzie taka potrzeba.

15. Modernizacja szkolnych kuchni w szkołach podstawowych/przedszkolu na terenie Gminy Klimontów.

16. Organizacja zajęć rozwijających kompetencje (głównie cyfrowe) nauczycieli.

17. Zwiększenie jakości służby zdrowia

- Przebudowa i/lub modernizacja budynków POZ/
- Wyposażenie budynków POZ w nowszy sprzęt medyczny.
- Rozwój e-usług zdrowotnych - wyposażenie POZ w sprzęt informatyczny (informatyzacja Ośrodków Zdrowia).
- Lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii zwłaszcza dla Seniorów.
- Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej.

Obszar problemowy nr 8 „Ochrona bioróżnorodności, adaptacja do zmian klimatu”

1. Doposażenie jednostek OSP z terenu gminy Klimontów w sprzęt niezbędny do bezpiecznego przeprowadzania akcji ratowniczo-gaśniczych (głównie 4 jednostek z KSRG).

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2. Modernizacja i adaptacje (przebudowa/rozbudowa) istniejących obiektów OSP.
3. Zakup wozów bojowych dla jednostek OSP będących w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego.
4. Edukacja ekologiczna (głównie dzieci i młodzieży).

Obszar problemowy nr 9 „Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”

1. Wykonanie prac konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Klimontów.
2. Poprawa stanu pomników i miejsc pamięci.
3. Poprawa estetyki i funkcjonalności centrum Miasta i poszczególnych miejscowości.
4. Rewitalizacja miasta Klimontów
 - przebudowa, modernizacja infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji,
 - poprawa techniczna obiektów i funkcjonalno-przestrzenna terenów na obszarze rewitalizacji,
 - rozwój turystyki,
 - zwiększenie estetyki,
 - zachowanie zabytków,
 - zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji,
 - przebudowa i doposażenie obiektów kulturalnych, sportowych, edukacyjnych z obszaru ochrony zdrowia.

Obszar problemowy nr 10 „Wsparcie przedsiębiorczości, rynku pracy” zdiagnozowane potrzeby:

1. Pozyskanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych (zmiany w planach zagospodarowania, wykup gruntów itd.)
2. Doposażenie i przebudowa placu handlowego - Targu Miejskiego w Klimontowie.
3. Promocja gospodarcza.
4. Wsparcie działań rolników (m.in. rolnictwo ekologiczne, skracanie łańcuchów dostaw i stworzenie funkcjonalnych połączeń rolnicy-przedsiębiorcy).
5. Wspólny system promocji produktów lokalnych – tworzenie grup producenckich.
6. Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.
7. Udzielanie dofinansowania, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
8. Promowanie postaw przedsiębiorczości u dzieci i młodzieży.
9. Projekty związane z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Obszar problemowy nr 11 „Współpraca międzygminna” zdiagnozowane potrzeby:

1. Realizacja wspólnych przedsięwzięć w ramach utworzonej OSI Dolina Wisły:
 - rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych,
 - rozwój przetwórstwa owoców i warzyw,
 - rozwój turystyki w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze doliny Wisły, we współpracy z sąsiednimi regionami,
 - poprawa jakości środowiska m.in. poprzez rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych,

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

- utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych,
 - zabezpieczenie przed skutkami suszy, w tym dostosowanie rolnictwa do zmian klimatycznych,
 - budowa tras i ścieżek rowerowych,
 - wspieranie termomodernizacji zabudowy i wykorzystania energii odnawialnej w obiektach turystycznych i obiektach użyteczności publicznej,
 - ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych (w tym architektury regionalnej),
 - wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
 - rewitalizacja przestrzeni i budynków użyteczności publicznej,
 - poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu,
 - zapobieganie rozpraszaniu się zabudowy,
 - rolnicze wykorzystanie wysokiej jakości gruntów rolnych, ochrona przed zmianą ich przeznaczenia,
 - wspólne działania na rzecz promowania walorów obszaru OSI,
 - poprawa dostępności do infrastruktury kultury i obiektów dziedzictwa kulturowego,
 - tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa sandomierskiego i produktów turystycznych.
2. Realizacja wspólnych z innymi JST przedsięwzięć w ramach Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki.

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie gminy Klimontów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych	7
Tabela 2 Wykaz pomników przyrody w Gminie Klimontów	12
Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO ₂ , NO ₂ ,CO, C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , Pb, As, Cd, Ni, BaP, O ₃	17
Tabela 4 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę roślin w zakresie dwutlenku siarki SO ₂ , tlenków azotu NO _x i ozonu O ₃	18
Tabela 5 Zestawienie stref w województwie świętokrzyskim	19
Tabela 6 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM _{2,5}) [źródło: GIOŚ]	19
Tabela 7 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) [źródło: GIOŚ]	20
Tabela 8 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2020 w województwie świętokrzyskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia [źródło: GIOŚ]	20
Tabela 9 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2020 w województwie świętokrzyskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin [źródło: GIOŚ]	21
Tabela 10 Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Klimontów	24
Tabela 11 Wykaz Jednolitych Części Wód Podziemnych znajdujących się na terenie gminy Klimontów.....	26
Tabela 12 Infrastruktura drogowa i okołodrogowa na terenie gminy Klimontów – stan na 30.06.2022r.	35
Tabela 13 Wskaźniki zwodociągowania w Gminie Klimontów	37
Tabela 14. Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Klimontów.....	38
Tabela 15 Dostęp poszczególnych miejscowości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wg stanu na 30.06.2022r.	40
Tabela 16 Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	41
Tabela 17 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Klimontów w latach 2016- 2020.....	42
Tabela 18 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy Klimontów	43
Tabela 20 Struktura ludności na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020	45
Tabela 21 Statystyka mieszkańców według płci w roku 2021	46
Tabela 22 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021	47
Tabela 23 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Klimontów w 2021r	48
Tabela 24 Prognoza demograficzna dla powiatu sandomierskiego i województwa Świętokrzyskiego do roku 2050r.....	50
Tabela 25 Prognoza ludności Gminy Klimontów na lata 2025-2030	50
Tabela 26 Struktura ludności w Gminie Klimontów w roku 2016 i 2030 wg prognoz GUS	51
Tabela 27 Ruch naturalny i wędrownkowy – prognoza GUS	52
Tabela 28 Podsumowanie struktury ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2015 i 2021	52
Tabela 29 Miejscowości z liczbą mieszkańców poniżej 100 osób wg stanu na 31.12.2021r.	53
Tabela 30 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r	54
Tabela 31 Liczba udzielonych porad w latach 2015-2021	57
Tabela 32 liczba osób zaszczepionych przeciwko COVID-19 (stan na 18.07.2022)	57
Tabela 33 Łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych	58
Tabela 34 Liczba uczniów w placówkach oświatowo-wychowawczych Gminy Klimontów w roku szkolnym 2021/2022 (SIO stan 30 września 2021)	59
Tabela 35 Wyniki uczniów szkół podstawowych z egzaminu ósmoklasisty rok 2022.....	61
Tabela 36 Wyniki z egzaminu maturalnego w 2022	63
Tabela 37 Liczba zdających poziom rozszerzony na maturze 2022	63
Tabela 38 Liczba przestępstw i wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Klimontów	65

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Klimontów do roku 2030
Diagnoza strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Tabela 19 Dostęp poszczególnych sołectw w gminie do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 30.06.2022r.	68
Tabela 40 Wykaz stowarzyszeń na terenie Gminy Klimontów	69
Tabela 41 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2016-2021 na terenie Gminy Klimontów według klas wielkości	73
Tabela 42 Liczba mieszkań na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020	74
Tabela 43 Korzystający z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (wyrażona w %)	75
Tabela 44 Bezrobocie na terenie gminy Klimontów w latach 2016-2020 roku	76
Tabela 45 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Klimontów według stanu na dzień 31.12.2021r.	76
Tabela 46 Struktura bezrobotnych w Gminie Klimontów na tle powiatu i województwa (stan na 31.12.2021 r.):	77
Tabela 47 Liczba osób pracujących w latach 2016-2020	77
Tabela 48 Dochody i wydatki gminy Klimontów wykonanie za 2021r.	79
Tabela 49 Wykonanie dochodów i wydatków – stan na 31.12.2021 r.	80
Tabela 50 Szczegółowe wykonanie dochodów i wydatków budżetowych za 2021 r. przedstawia poniższa tabela:	81
Tabela 51 Ważniejsze zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przedstawia tabela:.....	82

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura ludności na terenie Gminy Klimontów w latach 2015-2020	47
Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Klimontów w latach 2015-2021	47
Wykres 3 Migracja na pobyt stały w Gminie Klimontów w latach 2015-2020	49
Wykres 4 Powody przyznawania pomocy społecznej przez GOPS w Klimontowie w 2017 i 2021r.	55
Wykres 5 łączna liczba dzieci szkolnych i przedszkolnych na przestrzeni ostatnich 9 lat szkolnych.....	59
Wykres 6 Wydarzenia kulturalne organizowane na terenie gminy Klimontów	66
Wykres 7 Liczba czytelników i księgozbiór w latach 2015-2020 na terenie gminy Klimontów	67
Wykres 8 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2015-2021 na terenie Gminy Klimontów	74
Wykres 9 Stopa bezrobocia na terenie gminy Klimontów w latach 2015-2020	76

Spis map

Mapa 1 Obszary chronione na terenie gminy Klimontów	14
Mapa 2 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych	27
Mapa 3 Przykładowe propozycje rozwoju Wschodniego Szlaku Rowerowego GreenVelo	30
Mapa 4 Regionalna trasa rowerowa nr 154	31
Mapa 5 Przebieg korytarzowy regionalnej trasy rowerowej nr 159 w województwie świętokrzyskim	32
Mapa 6 Położenie Gminy Klimontów na tle Województwa Świętokrzyskiego i powiatu Sandomierskiego	34
Mapa 7 Obszar i granice Aglomeracji Klimontów	39

Spis zdjęć

Zdjęcie nr 1 Synagoga w Klimontowie	3
Zdjęcie nr 2 Malowidła odkryte w klimontowskim klasztorze	4
Zdjęcie nr 3 Malowidła odkryte w klimontowskim klasztorze	5
Zdjęcie nr 4 Kościół św. Józefa po odnowieniu fasady budy	9
Zdjęcie nr 5 Kapliczka Betlejemka w Ossolinie	9
Zdjęcie nr 6 Pałac w Górkach Klimontowskich	10
Zdjęcie nr 7 Olbierzowice. Kościół św. Wawrzyńca	10
Zdjęcie nr 8 Boisko orlik w Klimontowie	44
Zdjęcie nr 9 Budynek Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Klimontowie	67